REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia:
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nax. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. în Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Dumineca 27.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 147 — Anul LXXI. Brașov, Sâmbătă 5 (18) Iulie 1908.

Câteva cuvinte despre testament.

(Pentru poporul nostru.)

Fiind-că testamentul conține cea din urmă voință a aceluia, care face testamentul (a testatorului) și fiindcă de obște acei oameni fac testament, cari se apropie de sfârșitul vieței, mulți, foarte mulți sunt stăpâniți de o credință deșartă, adecă țin, că dacă vor face testament, apoi peste puțină vreme vor și muri. Deci având frica și temerea aceasta în sânul lor, nu cutează să facă testament.

Cât este de neîntemeiată această credință deșartă, cred că n'am nevoie să o desfășur mai pe larg oamenilor gânditori și cuminte. Căci să fie cu iertare, aș vrea să știu, că ce înrâurință poate avea testamentul asupra sănătății sau asupra încetărei din viață a unui om?

Iară de altă parte știut este, că: „rânduiala este sufletul fiecărui lucru". Prin urmare trebue să ne nizuim totdeauna, ca atât în viața noastră cât și după moarte să ne fie toate lucrurile în ordine bună și nu încurcate.

Așadar eu țin sus și tare, că de câteori *se ivește lipsa* de a se face vre-un testament, să-l facă fieștecare încă de cu vreme *și să nu-l lase până pe patul de moarte,* când nu mai poate gândi, chibzui și socoti limpede. Căci numai astfel vom scuti pe urmașii noștri de certe, neînțelegeri, dușmănii și chiar de procese inverșunate, cari adeseori ruinează familii întregi.

Ba de multe-ori se întâmplă, că în agonia morții *se face un testament rău*, încât nu plătește o ceapă degerată, dacă cumva cei interesați îl atacă pe cale judecătorească.

Și apoi atunci cum stăm?

Cât se poate de rău.

Căci în acest cas, dorința și voința cea mai ferbinte și sfântă a testatorului nu se *împlinește* niciodată, iar sufletul lui veghietor va fi pururea mâhnit de acest lucru trist.

Ce se atinge *însă de păstrarea* și îngrijirea testamentului, trebue să fim foarte precauți; pentrucă adeseori mulțor rudenii de ale testatorului nu le vine la socoteală, că s'a făcut atare testament și așa, dacă numai se poate, pun mâna pe el, apoi îl ascund și nimicesc pentru totdeauna.

Ca se prevenim însă acestor cazuri regretabile, vom lucra foarte înțelepțește, dacă vom *depune spre păstrare sigură* testamentul la vre-un notar public, la judecătoriile regești sau chiar la o bancă solidă. Căci despre această depunere ni se dă un certificat, care arată cu deamănuntul cumcă: unde se află testamentul cutare. Și dacă acest certificat nu s'ar afla după moartea testatorului, n'are să fie nici o încurcală sau scădere în ce privește testamentul. Pentrucă acel organ, la care este depus spre îngrijire testamentul, este responsabil și dator, ca să-l *predea numai decât* după moartea testatorului, judecătoriei competente spre publicare. Așa dară testamentul, păstrat în modul acesta, *nu se poate perde nici odată* prin urmare testatorele moare cu inima liniștită lăsând rânduială bună după sine.

Încheiu scrisoarea mea, prin care am voit să atrag atențiunea acelor oameni, *cari trebue să facă* testament, la câteva împrejurări esențiale, cari nu sunt atinse în cărticica despre care voiu să vorbesc mai jos.

Cel ce voiește să știe *toate amănuntele* testamentului, să poftească a-și procura cărticica: *„Despre Testament"*, scrisă excelent de d-l Dr Valer Moldovan, care se află în „Biblioteca poporală" a Asociațiunei pe la librăriile românești, cu un preț bagatel de 15 cr. (30 fileri) și care nu ar trebui să lipsească din nici o casă fruntașă românească.

Petru Pop,
jude de trib. în pens.

La jubileul „Gazetei".

În revista franceză *„Mercure de France"* dela 1 Iulie 1908 d. *Marcel Montandon,* amintește la rubrica *„Lettres Roumains"*, (scrisori române) redigiata de d-sa și despre aniversarea de șaptezeci de ani a *„Gazetei Transilvaniei"* scriind:

»Un eveniment de-o însemnătate, care nu poate fi exact apreciată decât în însuși țara în care s'a petrecut, a avut loc la 12 (25) Martie în Brașov: venerabila »Gazeta Transilvaniei« cel mai vechiu organ de publicitate român din regatul ungar, fondată de George Barițiu la 1838, deodată cu »Foaia pentru minte, inimă și literatură«, și-a celebrat jubileul său de 70 ani trecuți dela prima sa aparițiune. Este toată istoria poporului român din Ardeal cu aspirațiile, luptele, neajunsurile și ridicarea progresivă în secolul XIX., ce o conțin cele 70 volume ale acestui jurnal, a cărui existență și durată singură în mediul, în care a știut să se mențină sub direcțiunea lui Iacob Mureșian și direcțiunea actuală a lui Dr. Aurel Mureșianu, dovedesc munca ei cinstită și misiunea ei valoroasă«.

Seciu (Șimleul-Silvaniei), Iulie 1908. — Trimit *4 (patru) coroane* la fondul jubilar al „Gazetei Transilvaniei", la care la 1855 încă, fiind numai de doi ani teolog, am început a scrie corespondențe și articoli de interes public și în continu a o sprijini moralmente și materialmente. Din incidentul jubileului de ani 70 Vă gratulez și eu din toată inima mea.

Ioan Papiriu Pop,
protopop.

Cetan, 14 Iulie 1908. — Trimit 5 (cinci) *coroane* pentru fondul jubilar, și d-lui director și d-lor colaboratori ai „Gazetei Transilvaniei", cari se luptă pentru neam, le doresc din inimă mulți ani fericiți.

Ioan Török,
preot.

Blaj, 10 Iulie 1908. Trimit cu ocazia reînoirei abonamentului cotizația trilunară de una coroană pentru fondul jubilar.

Dr. Laurențiu Nestor,
advocat.

Ohaba, (lângă Șercaia) 13 Iulie 1908. — Trimit *2 (două) coroane* pentru fondul jubilar al „Gazetei", iar vrednicului luptător Onor. D-n Aurel Mureșianu dimpreună cu stimații d-sale tovarăși de muncă primească și din partea mea sincere felicitări de jubileu.

I. Crișianu,
preot.

La fondul jubilar al »Gazetei« au mai contribuit domnii:

Iosif Russu telegr. în *Arad 28 (douăzeci și opt) coroane.*

Alexandru Nemeș jude reg. în pens. în *Gherla 8 (opt) coroane*;

Stan Scurtu, comerciant în *Șincanouă 5 (cinci) coroane.*

Ioan Maior adm. dom. metropol. în *Blaș 5 (cinci) cor.*

Alecse Aldea, comerciant în *Bolgrad* (Basarabia rusească) *3 (trei) ruble.*

Mihaiu Albon din *Bălesd* (u. p. (Niczkyfalva) *4 (patru) coroane*;

Antoniu Băliban preot în *Bosești 2 (două)* cor. 70 bani;

Ales. Voda paroch în *Vaidei* (u. p. Maros Ugra) 2 (două) coroane;

Ioan Papiu, preot în *Vestemi 3* (trei) *coroane*;

V. Neamțu preot în *Mikehaza* 2 (două) coroane;

Dr. Ioan Harșia advocat în *Reghinul-săsesc 3* (trei) *coroane*;

Dr. Victor Colceriu, medic erarial *Baia-Capnic* (Kapnik-banya) *4* (patru) *coroane*;

Irodion Frateș învăț-dirigent *Prejmer* 1 (una) coroană;

Nicolau Cionca supra-vigil silvanal pens. în *Borgo Tiha* 1 (una) cor.;

Petru Ciobotar paroch român în *Reghinul-maghiar* 1 (una) coroană;

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Lecție.

— Eu nu 'nțeleg de loc purtarea ta.
Păi bine, iar ascultă, măi băiete!
N-ai tu de gând, să te mai lași de fete?
Mai dă-le 'n foc! Mai lasă dragostea!
Fi mai cuminte, pentru Dumnezeu!
Nu vezi, c'ajungi un vai de capul tău? —

— »Lăsați-mă și dați-mi bună pace:
»Ori cite mi-ați toca, eu fac ce-mi place
»Și n-are-aci să-mi poruncească nime:
»Știu doar și eu, ce-i rău și ce e bine.
»... Ști dumneata,
»Sau ai știut vre-odat ce-i dragostea?
»Hăi! Vraja ceea dulce și fierbinte!
»...Lăsați-mă: nu vreau să fiu cuminte«. —

I. Costa

Din viața țărănească.

(De *Gr. N. Coatu*)

Bunul și răul gospodar.

Voi povesti o întâmplare din toamna trecută, din care cititorii, vor vedea cât de vrednici sunt unii dintre sătenii noștri și cât de nesăbuiți și de nechibzuiți sunt alții.

O săptămână de zile încheiată, m'am rugat de mulți din sat, ca să-mi aducă dela pădure, câte-va care de lemne pentru școală. Nu s'a prins nici unul bucuros și doar le-am dat preț bun; le-am dat câte trei lei de car. Dacă ar fi adus câte două care pe zi, căci pădurea era în marginea satului și lemnele ușor de încărcat fiind de cele de stânjen, i-ar fi venit șase lei pe zi. Ingăimau care mai de care: ba că nu pot, ba că au treabă, în fine câte și mai câte pretexte, ca omul când nu vrea. Știam bine că mulți din ei puteau merge, întru cât își terminase treburile. Și, așa așî fost cum stiam eu, căci pe mulți din cei cu care vorbisem, i-am văzut umblând fără nici un rost prin sat; ba pe unii chiar cântând prin cârciumă.

Cu mare greutate și după multă stăruință, abea unul Stefan Olaru lua arvună șase lei; dându-mi destulă nădejde că dacă nu mai mult, da cel puțin două care, tot îmi va aduce.

Eram mulțămit și cu atâta. Mare îmi fu însă mirarea, când aproape de sfințitul soarelui, îl văd pe Stefan la poartă, beat mântuit, având fața aprinsă ca focul și ochii turburi de îți era frică să-te uiți la el; mă strigă și-mi dete arvuna napoi, zicând că nu mai poate merge la lemne. Ce se mai zici și ce se înțelegi de la un bețiv?..

Mi-am luat banii și i-am arătat drumul pe unde venise.

S'a dus înșir la cârciumă, ca să-se mai dreagă, cum s'ar zice, și să pună sfarșit, puținelor parale ce mai avea în buzunar.

Ticălosul!... în loc să-și prinză alte nevoi!.... Interesându-mă de aproape și făcând un fel de cercetare, iată cât a perdut acel om nesăbuit și viciat în ziua când trebuia să-mi aducă lemnele.

Intâi și întâi a perdut șase lei, care trebuia să-i ia dela mine pentru lemne. Al doilea a perdut zece lei, pe care ia băut la cârciumă cu prietenii săi, bani uscați ce-i avea în casă; auzeam de aceasta pe nevasta lui, care și-a perdut și ea vremea în ziua aceia, umblând și plângând pe urmă-i; voia să-l oprească a nu cheltui totul căci, sărmana făcuse mămăligă fără sare și treaba în câmp ședea baltă. Să nu punem ziua femeii perdută de cât un leu. Al treilea, în ziua aceia când niminea nu s'a putut duce la câmp, vitele vecinilor intrând în ogorul lui, de popușoi, i-a făcut o pagubă de cel puțin opt lei. Iată dar o pagubă de 25 lei într'o singură zi!.. Mai înaintează tu omule pe calea aceasta mai leagă tei de curmeiu și mai strânge două pae grămadă la un loc.

Fără lemne n'am putut să mă las, căci de altele mai poți răbda, da de lemne nu-i chip, mai ales dacă ai nevastă și copii, care te scot afară din casă, când o fi frig și n'o fi gata mâncarea la vreme. Amărât și supărat cum eram, am pornit înșir la Constantin Enache; auzisem că-i acasă și că nu de mult, venise de la cules popușoiu. M'aș fi dus la dânsul chiar dela începutul locului, dar tot din cauza asta, că știam că-i prea ocupat. L'am găsit, descărcând împreună cu copii, un car de popușoiu, pe care îl punea în coșer sau pătul; nevasta se vede, că era la bucătărie, gătea bucatele pentru seară, că nu mai era mult

Revista politică.

De când s'a închis dieta ungurească a intrat o oareşcare linişte în *viaţa politică interioară.* Miniştrii au plecat pe la băi şi pe la moşiile lor, ca să-şi vadă de sănătate şi de daraverile lor. In schimb se lucră, aşa scriu foile maghiare, prin ministerii la pregătirea proiectelor de legi, cari vor fi prezentate la toamnă dietei spre desbatere.

Deputaţii naţionalişti au plecat de asemenea spre căminele lor. Inainte de plecarea lor din Budapesta au luat hotărârea să ţină în decursul verii mai multe *întruniri poporale în cestiunea votului universal.* Prima adunare se va ţinea în Zărand. Când şi cum, încă nu se ştie.

O ştire cam ciudată aduce foaia litografiată „Keleti Értesitö“ despre un nou plan al comitetului executiv al clubului naţionalist român Se ştie adecă, că acest club a înfiinţat în Arad biroul său central peste organizarea partidului naţional. Ştim mai departe că acest birou s'a şi deschis, însă îndată după deschiderea lui deputaţii români din ţinutul Aradului au fost traşi în cercetare şi ascultaţi de poliţia din Arad pe motiv, că n'au înştiinţat acest birou poliţiei. Deşi au trecut dela ascultarea numiţilor deputaţi câteva luni de zile, nu s'a adus nici o sentinţă, dar nici biroul de organizare n'a mai dat nici un semn de viaţă. Acuma vine amintita foaie şi publică următorul comunicat:

„După cum aflăm, comitetul executiv al partidului naţional român se ocupă cu planul *mutărei biroului central al organizaţiei din Arad la Sibiiu.* Partidul a ajuns la această hotărîre prin faptul, că Sibiiul, care a fost şi în trecut centrul mişcarei culturale şi politice române, este şi oraşul central al ţinuturilor locuite de români. Această hotărîre a fost influinţată însă şi prin faptul, că românii au stat cu totul departe de cancelaria din Arad, care din această cauză nu şi-a putut îndeplini misiunea“.

Ce-i adevărat şi ce nu din aceasta ştire, nu putem şti, căci nici deputaţii români dar nici foile române, cari stau în legături mai strânse cu dânşii, n'au adus vre'o veste în privinţa aceasta.

*

O agitaţie mai puternică vor desfăşura în decursul verii *socialiştii* în vederea reformei electorale. Deşi se păzesc cei dela cârma ţării să spună ceva din tainele acestui proiect, nu se mai îndoeşte nimeni că proiectele, ce le va prezenta ministrul Andrassy şi pe cari le-a împărţit deja câtorva deputaţi din coaliţie spre „studiare“, se întemeiază pe principiul pluralităţii de voturi investindu-se alegătorii cu unul, cu două şi cu trei voturi amăsurat etăţii, censului intelectual şi cenzului material. Socialiştii ştiu aceasta şi în foaia lor centrală „Népszava“, proavocă pe muncitori la luptă pe viaţă şi pe moarte în contra viitoarei reforme electorale. Deoarece o luptă nu se poate duce fără bani, comitetul central al socialiştilor apelează la toţi muncitorii să contribue cu 10, 20 şi mai mulţi bani la fondul electoral pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu sutele de adunări ce se vor ţinea în curând şi cu sutele de mii de broşuri, ce se vor tipări pentru a susţinea agitaţia.

*

Zilele din urmă s'a pus la cale înfiinţarea unui *nou partid al Sârbilor* din Ungaria, a cărui comitet executiv a şi formulat programul său, care va fi supus în curând spre aprobare unei mari întruniri a Sârbilor ce se va convoca la Chichinda-mare. Acest nou partid — spun foile maghiare — vrea să fie un fel de partid moderat al Sârbilor, care să recunoască supremaţia limbei maghiare şi să meargă mână în mână cu Maghiarii pentru „fericirea“ patriei. Vom vedea ce se va alege şi din acest nou partid al Sârbilor din Ungaria.

*

Despre politica compatrioţilor noştri Saşi, foaia „Kel. Ertesitö“, aduce în nrul său de eri următoarea ştire: E ştiut, că legile şcolare ale lui Apponyi au provocat nemulţumire în cercul deputaţilor saşi, cari din aceasta cauză, de două-ori, au fost hotărâţi la dorinţa alegătorilor lor, să iasă din partidul constituţional. In chestia tacticei viitoare a deputaţilor saşi, în dieta ungară, reprezentanţii cercurilor electorale săseşti vor ţinea nu peste mult o întrunire, în care vor discuta amănunţit această întrebare, şi vor decide asupra tacticei viitoare a deputaţilor saşi faţă de guvern. E caracteristică espunerea organului Saşilor din Sibiiu — zice „Kel. Ertesitö“ — conform căreia, Saşii numai în acel caz pot rămânea şi pe mai departe în partidul constituţional, dacă acesta nu fusionează adecă nu se contopeşte cu cel independist. In cazul fusionării Saşii vor repăşi (din partidul constituţional), căci ei doresc să menţină, în interesul monarhiei, teritorul vamal comun, şi banca comună, deoarece ei nu sprijinesc tendinţele separatistice ale partidului independist.

*

In *Croaţia* lucrurile merg din ce în ce mai rău. Guvernul ungar caută fel de fel de mijloace, ca să susţină pe banul Rauch în fruntea Croaţiei şi să înfiinţeze un partid pe placul său — dar toate încercările sunt zadarnice. Zilele din urmă a plecat însuşi baronul Rauch prin diferitele ţinuturi ale Croaţiei, ca să se intereseze de durerile şi necazurile poporaţiunei şi să'şi câştige încrederea poporului. In loc de manifestaţiuni de încredere şi bucurie, banul Rauch s'a trezit însă cu — ouă şi mere clocite şi cu pietri şi sudalme grosolane din partea poporaţiunei îndârjite. Ba cât pe ci era să se aleagă şi cu o straşnică păruială, dacă, mulţumită automobilului în care călătoarea, n'ar fi luat-o la timp la sănătoasa. Acum se svoneşte că în urma primirei duşmănoase ce ii s'a făcut, banul va dimisiona. Alte ştiri spun iarăşi, că banul e hotărât să continue lupta.

*

In Austria sunt la ordinea zilei iarăşi luptele naţionale între *nemţii si cehii din Boemia.* Văzând adecă nemţii din Boemia, că cehii au început să întroducă din putere proprie, pretutindenea unde ei sunt în majoritate, limba cehă ca limbă oficială în administraţie, justiţie, la poştă şi telegraf, vătămând prin aceasta dreptul limbei germane, — nemţii au dat alarmă. Dumineca trecută ei au convocat în 35 oraşe germane din Boemia adunări poporale, în cari au protestat contra cehizării ţării şi au provocat la luptă pe conaţionalii lor. Adunări de aceste au fost convocate în toate centrele germane ale Boemiei. Din cauza aceasta guvernul austriac a ajuns în mare încurcătură.

*

De altăparte popoarele slave din întreaga Europă ţin să-şi strângă tot mai mult rândurile pentru a se putea ajutora reciproc în vremuri de năcaz. Lunia trecută *s'a deschis în Praga* (Boemia) *congresul slavic,* la care au luat parte representanţii Cehilor, Polonilor, Ruşilor bătrâni, Slovenilor, Croaţilor, Ruşilor, Sârbilor şi Bulgarilor. Scopul acestui congres l'a expus preşedintele Dr. Kramarz în discursul său de deschidere, zicând între altele:

„Voim să căutăm mijloacele, prin cari să se poată realiza reciprocitatea slavă în viaţa practică, culturală şi economică Noi Slavii voim să simţim cu toţii, că avem interese reale comune, că suntem un organism mare unitar, a căruia condiţiuni de viaţă sunt ameninţate, dacă una sau alta ramură a lui se usucă; că Rusul e lovit dacă în lupta cu germanismul Polonul e copleşit, că Polonii şi Rusii ar suferi, dacă noi Cehii n'am fi în stare să ne împlinim misiunea de antegardă a slavismului şi că cu toţii suferim, dacă marea Rusie e slăbită. Fiecare din popoarele slave, trebue să aibă conştiinţa, că toţi Slavii simpatisează cu el“. Dr. Kramarz şi-a încheiat vorbirea constatând că Slavii numai pe *calea libertăţii şi egalităţii tuturor popoarelor slave şi a solidarităţii lor frăţeşti* îşi pot împlini misiunea în istoria omenirei.

Adevărate cuvinte, din cari am putea trage şi noi Românii multe învăţături!

*

Din evenimentele exterioare înregistrăm următoarele:

In *Macedonia* situaţia e neschimbată. Jafurile, crimele şi sălbătăciile sunt la ordinea zilei. Guvernul Turciei a trimis zilele trecute o notă circulară guvernelor din Berlin, Viena, Paris, Petersburg şi Londra, rugându-le să atragă atenţiunea Bulgariei, Sârbiei şi Greciei asupra sălbătăciilor comise de bandele formate pe teritoriile acestor ţări. Cât timp nu se va face aceasta, ordinea nu va putea fi restabilită.

*

In *Persia* nu s'a putut încă restabili liniştea. Arestările persoanelor, cari susţin constituţia şi cari prin urmare nu sunt pe placul Şahului, continuă. Unde resistenţa acestora e mare, se folosesc tunurile, bombardându-se casele membrilor partidului constituţional.

Serbările dela Şimleu.

Adunarea generală a „Asociaţiunei“.

INVITARE.

Comitetul aranjator învită cu toată onoarea la serbările, ce vor avea loc din prilejul adunărei generale a Asociaţiunei pentru literatura şi cultura poporului român la Şimleu, din 6 până la 9 August st. n. (24—27 Iulie st. v.) a. c.

Fiind că învitări speciale nu se trimit, prin aceasta să se considere învitaţi toţi Românii, cari se interesează de progresul cultural al neamului nostru.

Iată programul în liniamente generale:

Joi, în 6 August, la 12 ore, se va primi la Cizer comitetul central, care va veni prin Ciucea, iar dela Cizer va călători mai departe cu trăsurile până la Şimleu. *Ceice doresc dintre onoraţii oaspeţi, şi mai ales domnii ziarişti, cari doresc a sosi deodată cu comitetul central, sunt rugaţi a ne anunţa de bună vreme, spre a se putea trimite trăsuri suficiente.* La întâmpinarea comitetului central în Cizer, cea dintâi comună sălăjană în direcţia aceasta (sudică), se va aduna poporul împreună cu fruntaşii din toate comunele dimprejur. Membrii comitetului vor fi salutaţi de cler şi popor, iar din partea desp. Şimleu al Astrei de Rvd. d. *Alimpiu Barbolovici,* vicarul Sălajului şi preşedintele despărţământului.

(Trenul, cu care călătoreşte comitetul central, nr. 505, soseşte în Ciucea dimineaţa la 8 ore 58 minute. Din Braşov porneşte Miercuri sara la la 7 ore 30 m., din Sibiu noaptea la 11 ore 10 m., şi-l ajunge la Copşa, iar din Cluj Joi dimineaţa la 6 ore 10 m.)

Joi sara va avea loc în Şimleu convenirea de cunoştinţă.

Vineri se va face serviciu divin şi se va ţinea

---

până ce soarele o trece dealul. Gospodăria lui, ca o floare, îţi era mai mare dragul să te uiţi la ea, ca la un pahar de cristal.

Ograda sau curtea mare şi spaţioasă încunjurată de jur împrejur cu gard de nuele înalt ca de un stânjen şi înspinat de nu putea trece, de cât paserea pe deasupra lui. Intr'o parte a ogrăzei avea ocolul pentru vite lipit cu lut amestecat cu baligă, spre a nu pătrunde gerul în vreme de iarnă şi a suge puterea vitelor, cu despărţituri şi cu esle sau corlatie în fie-care despărţitură pentru boi, pentru vaci şi pentru cai. In altă parte era coteţul pentru păsări tot cu despărţitori pentru raţe şi pentru gâşte şi pătule pentru găini, curci şi bibilici. Mai la o parte un alt coteţ, în care erau închişi pentru hrană patru porci, trei de vânzare şi unul pentru casă. Dar porci nu şagă, trebuia să prindă cel puţin 80 lei pe unul, că erau ca nişte mânzaţi. Alăturea cu coteţul acesta era un gager săpat în pământ, unde şedea scroafa cu opt purcelandri, graşi şi frumoşi, care mâine poimâne trebuia să fie şi ei, porci mari. In altă parte sub un şopron lung şi învălit cu stuf stau: carul, plugul, trăsura, ghiociul de cai, boruna şi nişte poloboace deşerte, cum şi alte unelte de ale gospodăriei şi de ale plugăriei, ferite de ploae şi de arşiţa soarelui, care, dacă le ar ajunge le-ar strica.

In mijlocul tuturor acestora, cam în fundul ogrăzei, sta casa mândră şi frumoasă, fiind nouă şi bine îngrijită, având două odăi şi o tindă sau antret şi învălită cu tablă albă.

In dosul casei un chiler lung cât şi ea, sub care era pivniţa. Curios să văd toate, am întrat în pivniţă unde am putut vedea patru vase mari pline cu vin. Unul avea cep, fiind că bea din el, aşa mi-o spus Constantin, două le avea de vânzare iar al patrulea tot pentru casă, însă, fiind că vinul dintr'ânsul era roş, îl lăsase anume pentru vară. Un păhăruţ de vin şi mai ales roş, băut la timpul mesei cu socoteală şi cu chibzuială face mult. Tocmai în fundul pivniţei am văzut o movilă de cartofi, cum şi alte zarzavaturi strânse anume pentru iarnă. In chiler de asemenea am văzut o stivă mare de lemne de frasin, de carpen şi de stejar, care mai subţiri, care mai groase, în fine fel de fel de mărimi. Intrebându-l ce o să facă cu ele, iată ce răspuns mi-a dat:

Ducându-mă şi astă-zi şi mâne la d-l Iosipescu, măestru lemnar din satul nostru şi mai dându-i puţin ajutor, am deprins chiar bine rotăria şi dogăria. Să vezi, umblă chiar bine toaipa şi barda în mâna mea! Nu pot lucra aşa bine, dar tot cel puţin binişor; văd că lucrurile eşite din mâna mea, au preţ şi îs căutare; le dau cu un preţ mai dulcuşor. Astăvară, am prins mai vr'o 200 de lei pe nişte roate, pe un car pentru boi, pe o cărucioară mică, aşa pentru juncani şi pe vr'o două putinele, bune pentru murături. Doamne şi bine mi-au mai prins bănişorii aceia. Pe lângă că am petrecut sărbătorile Paştelor cu inima plină, că mi-am luat de toate, apoi mi-am mai prins şi alte nevoi, care, de n'aveam bănişorii ăştia, trebuia să mă împrumut sau să vând ceva din ogradă! Iarna-i mare!.. Să şezi de geaba, mai ales când ii omul voinic şi sănătos, îi păcat!... O să mă bălăbănesc cu ele, bată-le să-le bată de lemne la iarnă, că vorba ceia: »cine mişcă pişcă«.

Pe prispa casei şi pe un gărduţ ce desparte ograda de grădină, era înşirată o mulţime de lână, atunci în ziua aceia spălată şi albă şi neagră cum şi o mulţime de bumbac opărit şi pus la uscat.

— Dar cu acestea ce ai să faci?.. o întrebai pe nevasta lui, care tocmai atunci eşea din bucătărie, cu fusta ridicată în şolduri şi cu mânile suflecate până la coate, ţinând pe braţ un căuş, mare cât toate zilele şi plin de greunţe, pentru dat păsărilor din ogradă, care se găteau de culcare. La omul gospodar şi bietele animale trăesc bine!.. Vai de acelea, a cărora stăpâni sunt nişte leneşi şi nişte nărăvaşi.

Inroşindu-se la faţă ca para focului, fiindu i ruşine, căci o luasem cam fără de veste, îmi răspunse:

— Lâna aceasta şi alta, care o mai am toarsă în cămară şi bumbacul care-i vezi, aşa pe apucate în vara asta, printre picături cum s'ar zice, o să le fac felul, o să le devin de hac, în iarna care o să vină. Am să ţes nişte sumani pentru omul ăsta al meu şi pentru băeţi; am să fac nişte iţături unele lână în lână, altele lână cu bumbac, am să mai ţes nişte levicere, unele alese, altele în poduri că dă, acuşi mi-se ridică fetele mari şi la măritiş trebuesc, aţi auzit vorba ceia »osul gol nici câinii nu-l rod« şi am să mai ţes şi nişte pânză de bumbac în patru şi în două iţe pentru prosoape şi servete de masă şi dacă mi-o mai ajuta Dumnezeu am să fac şi pânză mai groasă din cânepa şi inul ăsta!... deschizînd uşa la chiler spre fund, îmi arată un vraf de in şi de cânepă topită, care aşteptau rândul la meliţă.

întâia şedinţă. După şedinţă va avea loc banchetul, după el inaugurarea expoziţiei etnografice şi petrecerea poporală. In acelaş local cu expoziţia etnografică sălăjenească va expune lucrări de industrie casnică Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei, a cărei prezidentă este d-na *Elena Hossu Longin*

Sara va avea loc *teatrul*. Se va juca o piesă poporală origina ă cu muzică şi cântări din partea diletanţilor sălăjeni, instruaţi de artistul nostru dramatic *Aurel P. Bănuţiu*, care va crea rolul principal. După teatru va fi masă comună à la carte.

Sâmbătă a. m. se va ţinea a doua şi eventual p. m. a treia şedinţă.

Seara va avea loc *concertul*. Un punct de forţă al concertului va fi balada *Constantin Brancoveanul*, capo d'opera d-lui prof. din Blaj *Iacob Mureşianu*, care va veni şi o va conduce în persoană. Va fi cântată de corul teologilor din Gherla, în care se va contopi şi al casinoi române din Şimleu. Va concerta şi corul *Hilaria* din Orade.

După concert, care va consta din 5 puncte, va urma *dans*.

Toate serbările se vor ţinea într'un *teatru de vară*, construit anume spre scopul acesta în cetatea lui Bathori (o grădină frumoasă), unde publicul va fi cu totul separat de s'răini. In teatru vor încăpea peste 1000 persoane. *Lojile vor fi decorate cu ţesături şi cusături româneşti din Sălaj. Luminaţie electrică.*

Toţi cei ce doresc a participa sunt rugaţi pe calea aceasta să se insinue cât mai îngrabă, *celmai târziu până la 1 Aug.* (19 Iulie) a. c., căci altcum nu putem garanta de cvartir. Cvartire avem trei feluri: *gratuite, la particulari cu 2 cor., pe 24 ceasuri şi la hotele.* Cei ce se insinuă sunt rugaţi a arăta ce fel de cvartir doresc.

De asemenea şi *cei ce doresc a participa la banchet* sunt rugaţi a se insinua deodată cu insinuarea participărei, cel târziu până în 1 Aug. st. n. căci altcum comitetul aranjator nu garantează. Tacâmul costă 5 cor. de persoană. La banchet vor lua parte şi ţărani, à 1 cor. 6) b. tacâmul.

*

După încheierea serbărilor, Dumineca, 9 August n., se va face peregrinaj la mormântul din Bocşa română al lui S meon Bărnuţiu, dela naşterea căruia se 'mplinesc 100 ani. Se va face şi o escursiune la Moigrad, fosta capitală a Daciei porolisene.

NB. Insinuările pentru cvartire şi banchete, precum şi cererile de informaţiuni sunt a se adresa d-lui *Ioan P. Lazar*, preşedintele comitetului aranjator.

Onor. oaspeţi au legătură cu trenul până în Şimleu: prin Orade, Carei şi Cluj, Bistriţă, Gherla, Dej, Jibou, Zălau.

Comitetul aranjator.

Nu-'i de legea noastră!

Un eveniment, care va fi pomenit în istoria vieţii noastre naţionale, cu multă mândrie şi bucurie, scrie »Lupta« s'a întâmplat Dumineca în Budapesta. Trei sute de Români din comitatul Maramureş, comunele: Sărăsău, Iapa, Siget, Biserica-Albă, Apşa de mijloc şi alte comune din Maramurăş, sunt aplicaţi de vre-o opt zile, la uzinele de gaz aerian ca zileri, cu leafa de 3 C. 6 f. pană la 6 cor. plată pe zi. La aceste uzine se lucrează zi şi noapte fără întrerupere. Asemenea şi în zile de Dumineca şi sărbătoare, aceasta în urma lipsei mari de gaz întrebuinţate la toate întreprinderile din capitală.

Dumineca ţăranii noştri au declarat înaintea inginerului, *că nu vor lucra din motivul că ei sunt creştini şi sunt obicinuiţi din vremuri vechi să cinstească Duminecile şi sărbătorile.* Inzadar a fost esplicaţia dată de inginerul uzinei, căci muncitorii numai după multă capacitate s'au învoit să continue lucrul, — dar numai în cazul dacă li se va aduce preot ca să ţie slujbă înainte de reluarea lucrului.

Direcţia fabricilor vrând nevrând a fost silită să împlinească dorinţa muncitorilor. După ce s'a informat despre religiunea lor, a trimis după preotul greco-cat. cu limbă ungurească, care a şi sosit numai decât la fabrica de gaz, şi a început serviciul dumnezeesc, natural în limba maghiară. Oamenii noştrii, cari din moşi-strămoşi numai în limba românească au preamărit pe Dumnezeu şi s'au rugat pentru pânea de toate zilele, l'a început îşi ascuţi-au urechile ca să înţeleagă ceva din vorbele preotului. Inzadar, căci cei mai mulţi nu puteau să înţeleagă nici o boabă. Trecură vre-o câte-va minute într'o linişte penibilă, când de odată se ridicară ţăranii noştri şi strigară cu glas înalt:

— *Nu-i de legea noastră! Nu ne trebue!*

O consternaţie mare se născu în urma acestei păşiri a muncitorilor blânzi de altcum şi ascultători. După lungi esplicări a înţeles inginerul uzinei, că ei de şi sunt greco catolici, sunt de legea românească şi *lor le trebue preot român.*

Direcţiunea a dispus ca să fie învitat numai decât părintele Ghenadie *Bogoevici*, care însoţit de cantorul capelei noastre d-l Constantin Popescu, s'a prezentat la locul unde erau adunaţi muncitorii şi i-a împărtăşit de rugăciuni în limba, care ei o doreau cu atâta însufleţire,

La sfârşitul serviciului părintele Bogoevici le-a ţinut o vorbire esprimându-şi bucuria, că au arătat atâta dragoste şi alipire faţă de legea creştinească şi limba lor şi totodată le-a dat sfatul cum să se ferească de viaţa stricată şi relele capitalei. Ţăranii mulţumiţi în sufletul lor de hrana sufletească, după care au insistat atât de mult, au reluat lucrul în bună voie şi mulţumire deplină.

STIRILE ZILEI.

— 4 Iulie v.

Secţiunile literare ale »Asociaţiunei« s'au întrunit Marţi în Sibiiu în şedinţă plenară ordinară. Şedinţa s'a ţinut în sala festivă a »Muzeului Asociaţiunii«. A fost deschisă prin presidentul Asociaţiunei, d-l Iosif St. Şuluţiu la orele 10. Cu compunerea procesului verbal a fost încredinţat d-l Oct. C. Tăslăuanu, secretarul »Asociaţiunei«, iar verificatori au fost numiţi d-nii Nicolae Togan şi Silvestru Moldovan. La apelul nominal au răspuns 23 membrii. Patru s'au scuzat în scris, doi în graiu viu. Secretarul literar, d-l O. Goga, a cetit în urmă un frumos raport despre activitatea din trecut şi viitor a secţiunilor. A făcut amintire în raport cu părere de rău despre moartea membrului din secţiunea literară a »Asociaţiunei«, Iosif Vulcan, faţă de care şedinţa plenară şi-a esprimat regretele prin sculare. A vorbit pe larg despre foaia »Ţara Noastră« şi la urmă a făcut propuneri concrete, cari s'au predat spre desbatere singuraticelor secţiuni. A ţinut apoi şedinţă fiecare secţiune separat.

Şedinţa a doua plenară s'a ţinut alaltăeri Mercuri, la orele 9 dimineaţa. In aceasta şedinţă s'a dat cetire rapoartelor secţiunilor, prin raportorii: Andreiu Bârseanu (secţ. literară), Arseniu Vlaicu (secţ. ştientifică). Dr. Ioan Lupaş (secţ. istorică), Dr. Ioan Stroia (secţ. şcolară), şi R. Simu (secţ. economică) şi s'au luat pe rând în desbatere. Raportul comisiunei literare să ia spre ştire, aducându-să următoarele hotărâri: 1. Colecţia de descântece, prezentată din partea membrului secţiunei, Enea Hodoş, se recomandă comitetului central spre tipărire, însă nu în biblioteca poporală, ci ca op separat, dându-se culegătorului remuneraţia obicinuită. 2. Biblioteca poporală să apară în viitor ca publicaţie periodică, în 12 numere la an. 3. Revista »Transilvania« să apară şi în viitor de cel puţin 4 ori la an, cu analele »Asociaţiunni« şi cu text ştienţific-literar. 4. Manuscriptul membrului corespondent Dr. I. Raţiu, despre viaţa lui I. Papiu Ilarian rămâne să fie censurat din partea secţiunei, apoi prezentat comitetului central spre tipărire.

Intr'o zi de două ori decorat. Foaia »Apărarea Naţională« din Cernăuţi publică următoarea ştire: Incă de dimineaţă sunetul campanelor şi bubu tul săcăluşelor vesteau depărtărilor sărbătorirea bărbatului, care prin patru decenii nu s'a sfiit de trudă, de munca onestă, ci şi-a pus toate puterile sale în serviciul mărirei bisericii, căreia îi serveşte, a poporului, căruia îi aparţine şi atâtor instituţii, al căror scop îl promovează cu zel rar, vecinic neobosit şi gata totdeauna să stea în fruntea oricărei mişcări cu caracter cultural naţional. Acel bărbat, care trece astăzi ca un triumfător spre biserica din piaţă îmbrăcată sărbătoreşte a bătrânului Sirete, e venerabilul septuagenar Ioan *Hosliuc*, parochul Bălcăuţilor şi protopresviterul staurofor al decanatului Sirete. E ziua de 30 Iunie 1908. Lume multă, adunată de pretutindeni, representanţii tuturor oficiilor îl salută şi îi se închină, ca unui cuceritor, căci a ştiut prin activitatea sa loială să-şi asigure simpatiile tuturor fără privire la confesiune şi stare. Faptele măreţe ale acestui bărbat, albit de mulţimea anilor, dar pururea tinăr, pururea vesel, glumeţ şi întreprinzător, au fost recunoscute şi decorate după merit cu ordinul de cavaler »Francisc Iosif I«, resplata cea mai înaltă împărătească, ce-o poate obţine un supus fidel şi activ, şi cu medalia de aur pentru servicii credincioase, aduse prin 40 de ani bisericii şi naţiunii sale.

Tolstoi contra condamnărilor la moarte. Ziarul engles »Daily Chronicle« publică un articol al lui Leo Tolstoi, care atacă în mod vehement pe primul ministru rus Stolypin, care în timp de câţiva ani nu mai încetează cu executarea ţăranilor ruşi. Tolstoi spune în articolul său, că în anii din urmă se ajunsese la o însemnată scădere a condamnărilor la moarte. In ultimult timp se găsea în Rusia un singur călău, azi lucrurile şi oamenii s'au schimbat, e o adevărată concurenţă pentru locurile de călău. Aceasta stare, spune Tolstoi, eu nu o mai pot tolera. Scriu acest articol pentru a veni în ajutorul nenorocitului popor. »Dacă guvernului nu-i place intervenţia mea, aruncaţi-mă în temniţă, ca să am prilejul de a experimenta neomenimea autorităţilor. Dacă nu i-ar ajunge aceasta, poate să mă îmbrace în vestminte de moarte şi să mă arunce, în vreo prăpastie sau în fundul mării.«

A 18-a exposiţie de vite de prăsilă a »Reuniunei române agricole sibiiene«, se va aranja în comuna Şura-mare. La apelul comitetului reuniunei s'a hotărât, ca expoziţia să se ţină Dumineca în 6 Septemvrie n. c. Admise la expoziţie vor fi vitele locuitorilor noştri din Şura-mare, Slimnic, Hamba, Guşteriţa, Bungard, Şura-mică şi Turnişor. Pentru ca buna reuşită a expoziţiei să fie asigurată, s'a instituit un comitet aranjator local, compus din fruntaşii comunelor admise, cu scopul de a îndemna poporaţiunea la ţinerea în curăţenie a vitelor, la buna hrănire a lor, cum şi la participarea la expoziţia din 6 Septemvrie n. c. In fruntea acestui comitet se găseşte între alţii, parochul Nicolae Opriş şi învăţătorul Ioan Opriş din Şura-mare.

O universitate populară la Moscova In ultima şedinţă a Dumei s'a votat un proiect de lege pentru înfiinţarea unei universităţi populare la Moscova. Iniţiativa înfiinţărei acestei universităţi se datoreşte generalului Samianski, care şi-a lăsat toată averea în scopul înfiinţărei acestei universităţi. Aceasta va fi prima universitate populară din Rusia.

Condamnări la moarte. Din Odessa se anunţă că fostul ofiţer Klinsky, care participase la revolta dela Sviborg şi organizase complotul militar din Sevastopol, a fost condamnat la moarte.

Doi ani pentru o palmă. Tribunalul din Dortmund a condamnat la doi ani temniţă ordinară pe tehnicul Barth pentru faptul, că a dat scriitorului Lemberger o palmă atât de puternică încât a asurzit.

Un copilaş de 1 an şi 7 luni, român rămas orfan de mamă şi lipsit de mijloacele de creştere este de dat spre creştere ca copil de suflet unei femei române, cu inimă nobilă şi iubitoare de neamul său. Cei şi cele ce doresc a-şi face o milă de acest fraged şi orfan copil sunt rugaţi a se adresa la văduva Elena Cati (Braşovul-vechiu, strada morii Nr. 51) sau la administraţia acestui ziar.

Museul reuniunei colectorilor braşoveni str. Rosenanger 6 (în curte) este deschis fiecare Joie dela orele $2^1/_2$—5 p. m. şi fiecare Dumineca dela orele 10—12 a. m. Intrare liberă.

Escursia corpului didactic din judeţul Dâmboviţa Ni-se scrie: Anul acesta corpul didactic din judeţul Dâmboviţa în număr de 140 învăţători sub conducerea d-lui revizor şcolar G. Cherciu, a făcut o escursie la Brăila, Tulcea, Sulina şi Galaţi. In Brăila primăria oraşului a dat escursioniştilor un banchet la care d-l revizor şcolar G. Cherciu a toastat pentru d-l ministru al instrucţiunei publice, pentru autorităţile judeţului Brăila şi pentru toţi cetăţenii Brăilei, la care toast a răspuns d-l institutor Ciuntu. A doua zi escursioniştii s'au îmbarcat pe vaporul »Louise Henriette« pentru Tulcea. Fiind ziua onomastică a d-lui revizor G. Cherciu, învăţătorii şi învăţătoarele l'au felicitat în corpore. D-ra Alexandrina Dumitrescu—Ulmi, în numele învăţătoarelor escursioniste i-a oferit ca amintire o frumoasă etajeră de bronz şi două glastre cu flori de mărgăritar. In Sulina s'a dat un banchet de escursionişti în onoarea d-lui Cherciu, revizor şcolar. Escursioniştii au vizitat în mod amănunţit oraşele Brăila, Tulcea şi Galaţi.

Un candidat de advocat român cu praxă află imediat aplicare pe lângă condiţiuni favorabile în cancelaria advocatului Dr. Oct. Pavelea din Beclean (Betlen) com. Solnok-Doboka.

Dă! d-le, suntem oameni muncitori, şi la noi, nu merg vechiturile de pe la jidani, cum văd la unii, care cruţîndu-şi femeia îşi betejesc punga; ne trebue lucruri trainice, suferitoare şi bune, cu care să putem lupta la frig la ploaie, la vânt şi la arşiţa soarelui de vară, cu care avem a face noi muncitorii de pământ. Ce are a face pânza făcută de mânuşiţa mea cu citul cel putred la de Moise jidanul. Da sumanul ăsta cu materia cea putredă!? Bărbatul meu, poartă o pereche de pantaloni ţăsuţi de mine, din lâna oilor noastre, de cinci ani de zile şi tot îs buni, pe când Neculai Notaru îşi face de materie de la jidani în fie-care an şi tot fără pantaloni, ii! Muncesc cam din greu nu i vorbă, dar mare-i Dumnezeu; mi-se ridică fetele mâine, poimâne, şi am să le pun la treabă, că a munci nu-i ruşine. Cresc ca din apă bată-le să le bată, mi se umple inima, când mă uit la ele; aşa mi-s de dragi.

— Foarte bine zici şi foarte bine ai să faci, dacă le vei pune la muncă!... Prin muncă cu rost, cu chibzuială şi cinstită, omul înaintează.

La capătul chilerului spre apusul soarelui era hambarul făcut din scânduri şi învălit cu tablă, plin de producte, unele pentru sămânţă, altele pentru vânzare şi altele pentru mâncare. Alăturea cu hambarul, pătulul gemea de popuşoiu, ceva, nu era plin până în gură de popuşoiu portocaliu, popuşoiu care în tot d'auna are mai mult un leu la sac, ca cel moldovenesc s'au cincontiu.

In dosul casei se întindea livada de pomi fructiferi de tot soiul, ca meri, peri, cireşi, vişini, gutui, pruni şi nuci, iar tocmai la fundul livezei grădina de legume, unde nu mai era decât sfecla şi morcovii de scos. Tot aici era şi prisaca; am numărat peste 30 de ştiubeie. Mi-a spus Constantin că sunt mătci pentru sămânţă; a avut mai multe, însă vr'o 50 le-a stricat pentru a le lua mierea şi ceara, din care oprindu-şi cât-i trebue pentru casă, restul l'a vândut, luând peste o sută de lei.

Oameni primitori şi filotimi, cam cum îs mai toţi Românii noştri, şi el şi nevasta lui.

— Pofteşte în casă pe d-l, române hăi, îi zise dânsa, să-l ospătăm cu ceva, că doar a venit la casă de gospodar.

— Poftim, d-le, îmi zise dânsul, înroşindu-se de ruşine, că nu i-a venit lui mai întâi în minte această ideie.

— Vă mulţumesc, d-le Constantine!

Când să întru pe uşă, aud în urma mea:

— Pui, pui, pui!... pui!... puiii!...

Din toate părţile ogrăzii, găinele, gâştele, raţele şi porcii cei slobozi începură să dea năvală, la grăunţele ce dânsa arunca încoace şi încolo din căuş. Sute, nu altă ceva erau, care mai de cari mai mari, mai frumoase şi mai moţate. Câte un leu să fi pus fie-care pasere şi tot ar fi fost câteva sute de lei.

— Toate le ai de mâncare Mărioară? o întrebaiu întorcându-mi capul din uşă, când am văzut curgând atâtea pasări la grăunţe.

— He, hei! toate!... ar fi prea multe!... am să mai vând din ele! Pe banii de păsări îmi iau întotdeauna toamna bumbac, îmi boesc lânurile de ţesut şi câte şi mai câte nu-mi fac pentru casă; nu supăr întotd'auna pe bărbat, care are destule belele pe cap, că-i de plătit ba bir, ba şosea, la foncier şi câte altele. Da avem şi de mâncare slava Domnului!... Numai de ar fi sănătate. Să şezi flămând nu se poate, trebue să hrăneşti corpul bine dacă vrei să ai putere şi să fii sănătos, că puterea şi sănătatea la omul muncitor sunt scumpe.

— Bravo, Mărioară, ai răspuns ca o femeie cu minte şi înţeleaptă; e păcat pentru un ţăran să se osândească şi să se chinuiască, când toate bunătăţile sunt pe mâna lui. Ce e mai bun ca carnea găinei, gâştei, raţei, curcei şi a porcului? Unde se găseşte vinul cel bun, untul, laptele, brânza şi smântâna? da legumele cele gustoase ca fasolea, mazerea, cartoful şi altele decât la ţăran?

Insă vai! din cauza nepriceperei, a lenei şi a nepăsărei sunt mulţi care nu le ştiu gustul acestor bunătăţi, puse la îndemâna lor de bunul Dumnezeu. Cum le văd la mână, le duc în grabă la cârciumă la jidanii din sat sau la târg, cheltuesc pe nimica banii ce prind şi pe urmă se hrănesc cu mămăligă, cu ceapă şi cu varză murată sau înăcrită. Ce sănătate şi ce putere poţi să găseşti la aceşti oameni, care se hrănesc aşa de prost, având faţa galbenă şi veştedă, şi care, când îi priveşti în faţă, parcă-i bate vântul, aşa sunt de slabi şi de prăpădiţi.

(Va urma.)

Școala civilă de fete și internatul Pavelian din Beiuș.

Mărire Ție Doamne celui din înălțime, că ai trimis Duhul cel Sfânt al românizmului împreună cu cel al jertfei și ai șoptit neuitatului și în veci pomenitului episcop de pie memorie Mihail Pavel, ca în orășelul acela din creerii munților Bihorului și din valea frumoasă a Crișului negru, în simpaticul Beiuș să pună fundament școalei civile de fete împreunată cu internat, în care să se crească floricelele neamului românesc în evlavia creștinească și limba românească, mai dulce decât mierea, dulce, cum sunt picurii peptului mamei române! Mărire Ție Doamne, că din cetățuia, care a zidit-o nemuritorul *Vulcan* aici în chipul unui gimnaziu, în Beiușul iubit avem cetate puternică întărită și prin un internat de băieți zidit de asemenea de nemuritorul episcop Pavel, precum și un alt internat, cel al fraților neuniți, cari cu o mândrie oarecare vestesc lumei mari marinimositatea, și dorul de viață al românului.

Zilele acestea am fost din nou la Beiuș de mi-am delectat sufletul în dulcele cuvinte ale elevelor internatului de fete Pavelian și cu deosebire în 18 Iunie n. c, dupa amiazi, când s'a ținut examenul festiv la școala civilă de fete, care a fost o rară serbare școlară, sfârșindu-se în zilele de mai înainte examenele de clasă.

Din an în an te poți convinge tot mai mult, că acest templu al culturei poporului român, face tot mai mari progrese sub conducerea harnicilor profesoare, cum e Dșoara Stolojian, directoara internatului, dșoara Elena Fabian, dna Sălăgian-Butean, dna Valeria Pavel, dna Marta Epure-Fabian, dșoara Ghera, dșoara Tăbăcar, dna Bușița și celelalte toate, fiecare profesoară bună și aleasă.

Nici că să poate altfeliu, unde sunt puteri didactice, cum cele pomenite, nici că să poate altfeliu acolo, unde rectorul internatului este dl Alexandru Ghera, unde directorul școalei este dl Vas. Ștefănica și catechet profesorul I. Stan.

Să trec însă la examenul festiv! Acesta în anul școlar abia trecut s'a ținut în spațioasa sala de gimnastică din curtea gimnaziului, care era ticsită de marele public atât din oraș cât si cei din provincie, părinții elevelor, tați și mame, veniți din Bihor, Selagiu, Sátmar, Maramurăș și alte părți locuite de Români.

Intrând în sală îndată dai cu ochii de cortina, respective de pictura frumoasă de pe cortină, lucrul mânilor și ingeniului harnicului profesor gimnazial Bușița.

Deodată se ridică cortina și în public se face liniște, ca în cimitir, iar de pe bină sună atât de dulce și fermecător primul punct al programei examenului festiv al școalei civile: »Terțetul îngerilor« cântat de corul vocal al elevelor, după care urmează »cântecul ciobanului« esecutat la pian de eleva de cl. III. civilă: Volumnia Bălibanu, apoi cântă la cimbal E. Popa, acompaniată de Zina Sălăgianu și C. Venter, urmează apoi o declamare în nemțește de eleva D. Cristea, mai apoi cântă foarte frumos la pian eleva Irina Pop-Baldi și R. Erdélyi; frumos a declamat eleva V. Kis poezia de G. Coșbuc »Pe drumul Plevnei«, apoi Magdalena Sabău și Cornelia Lemeni. După aceea a urmat predarea piesei teatrale »Cenușotca« predată de elevele: Ana Diamandi, Hort. Farcaș, Maria Serbac, Irina Pop-Baldi, Viorica Murășan, Cornelia Venter, Volumnia Bălibanu, A. Cioră, E. Schill, Silvia Ardelean, Cornelia Lemeni, R. Iuga, V. Kéri, L. Pinter, C. Fucec, G. Popovici, L. Suricescu, S. Andru, A. Cora, E. Hoblea, A. Oprea, A. Sălăgian, M. Popovici, L. Fucec, S. Pelle, I. Murășan, V. Magyar, O. Egri, I. Schill, D. Cristea, V. Mărcuț, V. Kis, I. Ilniczki, C. Pop, M. Doboși, V. Cuc, E. Porumb, etc.

Fie-care elevă s'a achitat de rolul său atât la concert cât și la predarea piesei și atât declamările cât și cântările au fost precis esecutate de ne-au ridicat în spre ideale. Meritul e al tuturor profesoarelor în frunte cu d-na Bușița. Nu le voiu lăuda nici pe una, ci mă voiu ruga lui Dumnezeu să le binecuvinteze cu darul său cel sfânt, ca să mai poată întru mulți ani a da directivă în viața familiară a femeii române din viitorul apropiat.

In altă zi am vizitat apoi expoziția lucrurilor de mână ale elevelor și ceea a desemnelor precum și expoziția de desemn a studenților dela gimnaziu, cari ambele expoziții au fost foarte frumoase; iar după ce am ascultat vorbirea de încheiare a d-lui Ștefănic, ne-am depărtat din Beiuș.

Delacrasna.

O carte de valoare.

Ca autor de cărți economice, am avut o adevărată bucurie, când mi-a căzut în mână o carte economică apărută la Blaji intitulată »*Sădirea și cultivarea viei*« de dl *Nicolae Pop*, profesor la preparandia de acolo, căci teama concurență ori invidia profesională sau »*Brotneidul*« al nemților nu au motiv să existe la noi Românii unde cititorii descrierilor economice sunt așa de reștrinsi și scriitorii de profesie economică și mai restrinși. O carte bine compusă și scrisă de un om cunoscător de meserie, o citești cu drag și tragi folos din ea. Dar am o adevărată groază și oroare de instrucțiuni poporane și de cărți scrise în graba condeiului de oameni cu totul nepregătiți, pe motiv ca să fie ieftine și ca atari mai ușor accesibile poporului, cari sunt o adevărată pacoste pe literatura și pe spinarea poporului, căci țăranul de multe ori sá ia după pretinsele sfaturi și povețe, se angajează în cheltuieli mari, și pe care nu le poate scoate, și perde încrederea în ori și ce carte și scriere folositoare. Precum descântecile băbești și farmecele lor, așa ar trebui combătute și aceste instrucțiuni poporane făcute în grabă de către oameni cu totul nepregătiți, iar nu încuragiate de mari și mici.

Și azi mă cutremur când gândesc la casul, că un prietin îmi dădea să văd niște instrucțiuni pentru popor, ale unui învățător de ai nostri, care scrie mult și de toate — între altele recomandă că la durere de ochi — »*să stoarcă mere putrede în ochi*«. Nu sunt oculist dar în privința putrezirei merelor pot spune, că omul de specialitate și pomologul cel mai rutinat cu un bun microscop în mână numai cu greu poate să stabilească cauza care a produs putrezirea merelor, căci sunt 20—30 ciuperci parasite, care le pot provoca și unele pot să dea loc la desvoltarea de substante *tocsice.* Deci la o otravă sau stare aprinsă a ochilor, să dai altă otravă ca să și pieardă omul vederea pentru totdeauna! Și aceasta sub titlu nostim de *povețe pentru popor!* Lasăm să judece fie cine, dacă cu atari povețe nu este bun autorul lor de casa de nebuni, ori de pușcărie?!

Fața de progresele enorme ce fac astăzi stiințele naturale și economice, cari restoarnă azi credințele și teoriile cele mai sublime de ieri, omul de meserie însuși trebue să fie cu multă băgare de seama ca să discearnă ce i-se oferă, să aleagă cel bun și încercat din cel rău, și să se convingă însuși despre starea lucrurilor. Citez aci numai resultatele date de diferitele »Stațiuni de experimentațiuni agricole« din toate țările de chestiunea *Bacterilor*, despre cari cu câteva decenii în urmă nu să cunostea aproape nimic: acțiunea lor mare asupra gunoiului și în pământ etc. și cari azi au ridicat toate cu fundul în sus.

Până mai eri alaltă, eri *comasarea și segregarea* cu spargerea ogorului și a pășunilor și pădurilor comunale era la ordinea zilei și întroducerea ținerei vitelor la grajd era alfa și omega pe terenul evoluțiunei agriculturei și ameliorării vitelor. Astăzi este în toate statele Europei esecutarea comasărei pentru reînființarea pășunei și pădurei comunale sau în indivisiune, iar în culta și mult laboriosa Germanie »acum a erupt pe întreaga linie lupta pentru întroducerea din nou a *ogorului negru*«. Totuși marea pagubă adusă economiei naționale prin sfărimarea totală până la atomi și disseminarea proprietății rurale pe întreg hotarul nu se poate nega. In Ungaria după Pester Lloyd dela stergerea iobăgiei, producțiunea de cereale a Ungariei s'a urcat repede dela 37 millioane, hectolitri în 1798 la 46 mill. hl. numai de grâu dar sutele de mii de locuitori muncitori, iau pe fie care an drumul Americei, ne mai putându-se hrăni în patrie, cu toată industria și comerciul mare și mic, ce s'a desvoltat de atuncea. Și noi românii ne mulțămim cu edarea de instrucțiunea de cea mai proastă specie pentru popor, pe motiv ca să fie *ieftine* și să nu coste mult, căci suntem *săraci.*

Mi aduc aminte că mai acum câțiva ani, când lucram la vol. III Zootechnia, am cerut niște informațiuni prin Gazeta asupra rasei de oi sârbești numită »*Raczka*« dacă se cultivă și găsește undeva între români, chestiune care o discutam de ani de zile cu un distins profesor universitar din Germania, el susținea că esistă — eu afirmam că nu esistă atare și la români.

N'am primit decât niște știri foarte vagi dela un domn vicecolonel și am fost silit să reproduc după o carte germană, un clișeu că oaia acea țurcană de altfel, ar avea coarnele resucite în lături orisontal iar nu în sus dar mă trudesc în urmă cu o scrisoare dela un distins învățător de ai nostri, din com. Torontal: cum se poate să comit eu ca prof. român *o atare greșeală* când oile lor au coarnele în forma de șurubelniță, ridicate în sus?! și mi trimite și un desemn în uleu. Apoi o altă nemulțumire a sa îmi esprimă că din »Manualul *complect* de agricultură rațională a mea lipsește cultura vii și altoitul lor, și pomicultura ce n'ar trebui se lipsească: I-am mulțumit pentru tabloul trimis, și i-am respuns cu frasa germână — Man muss nicht von Einen, *Alles* verlangen. — Oile din cestiune le-am văzut în urmă și eu la o expoziție dela Cluj, aduse de un *magnat* de ai nostri, din Torontal spre încercare

După aceste digresiuni să ne întoarcem la cartea dlui N. Pop despre cultura viei. Este după noi cea mai bună carte — deși incompletă — din câte au apărut până acuma în limba și literatura română. Ea este scrisă într'un limbagiu ușor, popular, la priceperea și înțelesul tuturor, și cea ce o ajută foarte mult, are vr'o 12) clișeuri foarte bine reușite, pe care Ministrul ungar de Agricultură i-le'a pus autorului la dispoziție, și ia accordat și o subvenție frumușică de vr'o 800 coroane. Ministrul român de agricultură, n'are atari obiceiuri să subvenționeze cărți căci »*nare ce face cu cărțile de Agricultură*« și *vinificatri verificatori* cautá în Săcelele Brașovului.

Cartea dlui N. Pop să ocupă în special cu chestiunea ce e la ordinea zilei: reconstituirea viilor distruse de fillocseră și cu altoitul lor — cuprinzând toate lucrurile de înființare și de intreținere a viței până o pune pe rod, și după aceia întreținerea și lucrările de peste an ale viilor mari și bătrâne, cuprinzând și sistemele noui dar și cele vechi ardelenești, de cultură. Este cea mai bună carte în aceasta ramură ce a apărut până acum în limba română și se poate folosi și în Transilvania și Ungaria dar și în România. Ea este destul de ieftină, se vinde cu 2 coroane, și satisface unei necesități reale și de actualitate ale poporului nostru. Dar ea nu este complectă. Mai este de lipsă partea despre *culesul strugurilor* și facerea vinului (partea enologică) și poate aceasta este partea cea mai importantă pentru poporul nostru. Ca mod cultură a mai prins el din dreapta și stânga, fie ca lucrător și muncitor cu brațele pe la alții și o continuă și la sine, fie că imitează și el mecaniceste cea ce a văzut pe alți făcând la sași și mari proprietari unguri. Dar unde îi lipsesc povețe și ajutor este tocmai la tratarea mustului și a vinului până să-l dea în consumațiune, ca să nu fie speculat de către comisionari și negustori. Îi lipsesc pivnițe model și instrucțiuni precise în tratarea și fermentarea vinului. Sperăm că autorul dl Pop nu va pregeta să ne dea în scurt timp și pe aceasta, însă în o limbă românească mai curată.

(Va urmà).

Examen.

Abrud, Iulie 1908.

Dările de seamă, în ziaristica noastră, despre decursul examenelor școlare, azi pare că sunt mai dese decât oricând altă dată. —Lucrul e foarte explicabil. Acuma când cu pași repezi ne apropiem de momentul peste care trecând va trebui, fără șovăire, să ne încordăm toate forțele materiale, pentru a susținea proba de foc, ce a căzut asupra noastră din grația ministrului Apponyi, e bine să ne dăm seama mai întâi, dacă factorii și chiar Institutele — pentru cari va trebui să aducem jertfe cum nici când până acum — sunt vrednice sau nu de astfel de jertfe, cari în celea mai multe cazuri ne vor stoarce sudori de sânge.

Am urmărit cu atenție astfel de dări de seamă, publicate în ziaristica noastră, din diverse centre și ținuturi și de pe la diverse Institute, și toate dearândul — dacă corespund adevărului, — cea ce nu dubitez, te fac să crezi, că avântul ce l'a luat instrucția în școalele noastre, sporul ce a crescut în general, e o urmare firească în vederea marilor jertfe materiale ce ne impune legea, și bucuria ce o simțești îți dă îndemnul nobil ca se nu te retragi dela nici un fel de jertfă.

Singur din »*lumea noastră*« din *Munții apuseni*, dări de seamă nu s'au prea făcut în ziaristică.

Avem și noi școale multe, cu învățători neexepționabili, dintre toate însă școala la care privim cu atâta jind, școala care an de an ne umple sufletul de farmecul indestulirii, e: *școala de fete din Abrud susținută de Reuniunea femeilor române.*

Examenele finale sau ținut în zilele de 19 și 20 Iunie a. c. Școala aceasta nu e numai a Abrudului, ea e a Munților, deși, în raport, prea puține eleve avem *din jur.* Poate că erà esplicabil până aci, fiindcă edificiul școlar abia putea cuprinde pe celea din loc; prin noul edificiu însă, ce se înalță mai falnic decât oricare edificiu din tot Abrudul, și care se va deschide cu 1 sept. a. c. pedeca de până aci e delăturată. Școala are 2 puteri didactice: Dșoarele Sofia Buceșan și Letiția Albani, învățătorese, a căror capacitate didactică e mai pe sus de orice îndnială. Examenele din ăst an, ca de regulă, au fost prezidate de Spectabila Domnă prezidentă a Reuniunii, Ana Filip, pe a cărei față binevoitoare, pe lângă toată oboseala alor 2 zile, se observà îndestulirea și mândria ce o simțește vazând sporul instrucției în școala Reuniunei ce prezidiază.

Elevele claselor I și II, cu toată fragezimea etății, aveau răspunsuri atât de drăgălașe că uimiau. Meritul bine înțeles erà al Dșoarei Sofia Buceșan carea într'adevăr și-a dat silința ca în acelea tinere vlăstare să sădească dorul de carte. Cântecele lor »Limba dulce a mamei mele«, »Unde aud cucul cântând« și »Primăvara ne-a sosit« îți făcea impresia unor păsărele ce se desmiardă în crâng. Interes mai mare s'a arătat însă la examenul elevelor claselor III, IV, V și VI. Răspunsurile lor din toate obiectele te frapau, atât erau de conștii și sigure. Dșoara Letiția Albani a dat dovadă nu numai că e o învățătoare de forță, dar că are o drăgălășie neîntrecută de a ști cu multă bunăvoință și dragoste să îndrepte și celea mai mici greșeli, ce eventual s'ar fi observat; o însușire aceasta cam rar o găsesti în școalele noastre.

Dânsa a dat dovadă că se pricepe și în arta de a instrua cântece. Elevele au cântat »*Imnul școlarilor*«, »*Țiganca*« și »*Eu mă duc codrul rămâne*«, în 2 voci, cu atâta precizune, că te încântă. In special »*Eu mă duc codrul rămâne*« îți pătrundea sufletul și îți izvorea lacrimi în ochi.

Lucrurile de mână erau o adevărată expoziție, începând dela celea mai neînsemnate mărunțișuri până la cusăturile celea mai alese. Mărturii a destoiniciei deopotrivă și acelor ce au propus și acelor ce au lucrat. Elevelor li s'au împărțit premii: cărți și bani și s'au dus desigur în suflet cu dor de carte, iar publicul număros, de dame și domni, deplin mulțămit așteptând cu dor examenele în mărețul nou edificiu.

Așa e această școală, așa a fost și avem toată nădejdea că *așa va fi!*

Iana.

Intrunirea agricolă din Cărpeniș.

— Iulie 1908.

Duminecă, 5 Iulie n. a. membrii exmiși de comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiu«, domnii R. Simu, A. Cosciuc și N. Iosif în frunte cu neobositul secretar V. Tordășianu, conduși de dorul pentru luminarea și înaintarea țăranului român, cu adevărată iubire frățească au alergat în mijlocul fraților din comuna Cărpiniș, unde cu inimi calde și brațe deschise au fost primiți.

Dl. R. *Simu* bineventând pe cei presenți, a lăudat deosebita hărnicie a locuitorilor Cărpinișeni, cari cu sârguință și pricepere au știut să facă din hotarul comunei lor, situată în creerii munților o adevărată grădină încântătoare și aducătoare de folos. Cu durere vede însă, că îndelungata lor trudă este acum aproape nimicită de cel mai neîmpăcat dușman al viilor, de filoxeră. Ii îndeamnă însă, ca după sfaturile și povețele ce vor primi să înceapă o nouă lucrare și în curând se vor bucura de roadele ostenelelor lor.

Vorbește apoi îndeosebi despre nutrirea vitelor în timp de secetă și arată mai multe soiuri de semințe pentru nutrețuri, cari se pot sămăna în miriști și spune cum sunt a se păstra și folosi peste earnă când celalalt nutreț ne lipsește.

Membrul din comitet învăț. N. *Iosif*, a vorbit despre noua cultura a viilor și a vorbit îndeosebi despre cei mai mari dujmani ai viilor, filoxera și peronospera, descriindu-i în mod amănunțit, apoi a arătat care este modul de scăpare și cum trebue să se facă noua cultură a viilor.

Ca o continuare a urmat apoi instructiva prelegere a d-lui A. *Coșciuc*, care a început cu culesul viilor, tescuitul strugurilor, îngrijirea vaselor și a mustului, precum și unele morburi ale vinului.

Dl R. *Simu* a vorbit despre cultura albinelor și a îndemnat poporul la îmbrățișarea acestei ramuri folositoare și aducătoare de câștig. Puțină osteneală și mai puțină cheltuială și câștigul e însemnat.

Pentru lățirea acestei ramuri pe o treaptă mai rațională, comitetul central a

procurat o coşniţă mobilă, după sistemul cel mai bun, precum şi recuisitele neapărat de lipsă, pe cari, prin exmişii săi le-a dăruit membrului »Reuniunei« dlui v-notar A. Munteanu, cu deobligământul, ca să nizuiască pentru răspândirea acestei ramuri de economie.

Secretarul Reuniunei d-l V. Tordăşianu a vorbit poporului despre însemnătatea tovărăşiilor peste tot şi a însoţirilor de credit sistem »Raiffeisen« în deosebi, îndemnând poporul să înfiinţeze în Cărpiniş o astfel de însoţire.

In urma apelului făcut, mai mulţi fruntaşi s'au înscris în şirul membrilor »Reuniunei«. S'au împărţit între cei prezenţi mai multe cărţi din biblioteca »Reuniunei«, şi dl R. Simu, a mulţămit celor prezenţi pentru frăţasca dragoste, cu care au luat parte la întrunire, precum şi pentru sprijinul şi deosebitul interes ce au arătat faţă de »Reuniune«.

Ca operă pentru încoronarea faptelor săvârşite peste zi, s'a făcut o colectă de 6 cor. 60 bani cari se vor adăuga »Fondudului Viierilor români din cercul Miercurei« înfiinţat de vrednicul not. D. Munthiu.

Rap.

Convocare.

Onoraţii membri ai despărţământului Alba-Iulia al »Asociaţiunei pentru literatura şi cultura poporului român« sunt învitaţi la:

Adunarea generală ordinară, ce se va ţinea duminecă în 20 Iulie st. v. (2 August st. n.) 1908 la 3 oare p. m. în şcoala din comuna Totaiu.

Program.

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul casarului şi statorirea bugetului pe anul 1908/9.
4. Alegerea comisiunei pentru censuarea socotelelor.
5. Alegerea comisiunei pentru înscrierea de membri noi şi încasarea taxelor.
6. Disertaţiuni, cari cu 3 zile mai înainte să vor prezenta directorului despărţământului.
7. Raportul comisiunilor.
8. Alegerea alor 2 delegaţi pentru adunarea generală a »Asociaţiunei«.
9. Alegerea directorului şi a comitetului pe restul periodului.
10. Alegerea de verificatori ai protoculului adunărei.

La adunare sunt bine văzuţi toţi spriginitori şi doritori de cultură a neamului.

Alba-Iulia la 28 Iunie st. v. (11 Iulie st. n.) 1908.

Enea Pop Bota m. p. secretar. *Ioan Teculescu* m. p. direc. desp.

Dr. Rubin Patitia m. p. casar.

De pe valea Hârtibaciului.

Hosman, în 20 Iunie 1908.

Mult onorate D-le Redactor! In timp de 46 ani, decând am păşit ca preot în comuna Hosman n'a lipsit de pe masa mea 2—3 foi româneşti, în cari — între altele — cu deosebire în anii din urmă multe veşti bune am cetit despre înaintarea Românilor noştri din toate părţile.

Şi când am dat de un lucru bun mi s'a împlut inima de bucurie şi mângăere, că în cele din urmă tot voiu ajunge a-'mi vedea neamul meu mai ridicat în cultură.

Dat-'am cu ochii nu odată şi de soartea astorfel de comune, unde câte un om *întunecat* — nu-ţi dă pace pănă ce nu sugrumă ori ce lucru bun, cum sa întâmplat şi în comuna mea pănă acum la tot pasul întreprins.

După părerea mea însă, numele acestor soiu de oameni ajunşi la căpătuială dela coarnele plugului, sau cu 2—3 clase elementare, (azi puţini), dar eu am avut fericirea ai cunoaşte — zic: nu merită să întine paginile ziaristicei — fiindcă şi aşa devin numai de compătimit, tărbăcinduli-se crerul întunecat — în faţa *luminii* — şi a *adevărului* — umblând ameţiti ca buha ce se loveşte de toţi păreţii, apucându-o ziua în sat.

In astfel de colori ar fi trebuit să scriu şi eu despre comuna mea, ceea ce de durere n'am făcut, n'am făcut nădăjduind că Dumnezeu î'mi va trimite un om cu care împreună să putem lucra la înaintarea acestui popor sedus de oameni numai iubitori de *sine* şi de *arginţi*.

Dumnezeu însă nu şi-a uitat de comuna noastră, căci un cias norocos a fost pentru poporul nostru din Hosman ciasul acela, când s'a decis iubitul fiu al comunei noastre a să aşeza la noi — ca învăţător.

D-l *Ioan Fampu* e acela care 10 ani a fost învăţător în A.-Iulia, şi de care sunt convins din scrisorile cei sosesc aici — că-şi aduce aminte poporul din A.-Iulia, meseriaşi a căror suflet a fost — colegi sei din tract, şi toşi cari l'au cunoscut, ca pe unul cu mult dor de înaintare — al neamului său românesc.

Ear noi cari 'l cunoaştem de mic cu cartea în mână, cari 'l vedem zilnic cum îşi aşteaptă 4—5 ziare abonate, cari ştim şi 'l vedem de multe ori şi după miezul nopţi la masa de scris — şi cari ştim că văcăciunile verei şi le-a petrecut nu în trândăvie, ci pe la diferitele cursuri în Pesta-Cluj-Aiud-Gioagiu-Hunedoara şi alte centre — stând în contact cu oameni aleşi şi nizuinduse a se perfecţiona, şi a se înarma cu toate cunoştinţele de lipsă unui învăţător bun şi adevărat; zic noi toţi aceia cari pricepem intenţiunile sale bune, îi cunoaştem zelul, nu putem alta, decât să ne mândrim văzându-l în mijlocul nostru, şi cu deosebire eu să mă rog lui Dumnezeu pentru a-'mi lungi firul vieţii ca să i pot fi sprijinitoriu şi ajutoriu întru toate cele bune, şi de folos spre înaintare.

Floarea mândrei noastre o am pus la piept prima oară când am sfinţit localul »Institutului de credit« *„Speranţa"* în fruntea căruia am aflat de bine cei din loc şi jur să'l punem pe d-l Ioan Pampu.

Ear a doua oară în ăstan a 2-a zi de Rusalii, la maialul elevilor de şcoală ţinut în frumoasa »Dumbravă« dintre comunele Hosman şi Ţuhindeal unde au fost invitaţi preoţi, inteligenţa şi tot poporul din Ţuchindeal.

Totul ce mă face să scriu — este mândria mea că acum la adânci bătrâneţe se văd tinerimea din comuna mea, copii de şcoală, feciori şi fete în hora mare.... mână'n mână cu sprinteni feciori şi fete din comuna Ţuhindeal cari au sosit în frunte cu preotul Ioan Tat, învăţătorul, notariul — primariul şi alţi fruntaşi, pentru a ne potenţa în inimi suvenirul acelei zile, care nea făcut pre noi cei din Hosman, să putem trece »Puntea« începutului bun, cu multă nădejde în viitor.

Hora mare în jurul şi la umbra deasă a stejarilor seculari cari au învins multe vijelii — însufleţirea tuturor prinşi la horă, şi în deosebi drăgăiaşul port atât de curat »românesc« cu deosebire la Ţichindeleni — a contribuit că şi străinii prezenţi să admire, între cari şi preotul romano-catolic nu de mult venit la noi.

Ear coroana acestei serbări a fost debutul elevilor de şcoală. — După cântarea »Lăudaţil că e mare Dumnezeu« a urmat poezia »Limba mea« din care pentru a se vedea farmecul poeziei citez un pasagiu. — »Un străin de miar grăi, şi miar zice, vreai să fii o fiinţă mai aleasă? Dar săţi laşi limba de casă!.. — »Iaş răspunde; să mă faci şi împărăteasă, nu'mi las limba mea de casă.

Mult a deşteptat în peptul părinţilor iubirea de şcoală, apoi poeziile »Visul eroului« »Şcolariul« şi »şcolăriţa bună« ear anecdota de Speranţă »Solomon« a produs mult haz.

După aceia doi elevi să întreceau în isteţime în predarea dialogului, »Tata şi fiul« din care poporul adunat multe învăţături a putut scoate.

Iţi era mai mare dragul să asculţi argumentele zdrobitoare cu care elevii sbiciuiau fără cruţare: *lenea*, *luxul*, *prostia* şi *beţia* şi alte viţuiri făcând ca chiar şi uni dintre părinţii lor să plece capul. — După care micii diletanţi s'au prins la »Hora mică a lor« jucată şi cântată tot de ei — repetând adesea strofa »Căci copile sprintenele ca noi nu mai sunt, nici în lună nici în stele, nici chiar pe pământ«.

După cuvântul meu de mulţămire atât d-l Ioan Pampu cât şi elevilor, părinţilor, şi streinilor, d-l preot Ioan Tat din Ţichindeal a rostit o cuvântare despre creşterea întru învăţătură, frica Domnului şi trimiterea la meserii.

Am scris acestea şire deci, nu ca să aduc elogii muncei drepte a acestui tinăr, care a dat probe că e unul dintre pretinii înaintărei neamului său — ci am prins condeiul în mână pentru a'mi arăta mângăerea, că am ajuns baremi cumva la bătrâneţele mele a avea cui da mână de ajutoriu, având în mijlocul nostru un tinăr care merită stima generală — şi căruia nu-i pasă de uneltirea celor îndărătnici şi de cei ce la toate întreprinderile bune, din nepricepere, ar vrea să pue băţul în roată.

Iosif Morariu,
preot gr. ort. român în Hosman.

Bibliografie.

In editura **„Bibliotecii pentru toţi"** a apărut No. 337—338 coprinzând **Proza** (*Partea II din Păcatele tinereţelor*) de C. Negruzzi.

După volumul de poezii, »Biblioteca pentru toţi« publică acum un volum de proză al admirabilului nostru povestitor. Intâlnim în această broşură câte-va din neîntrecutele povestiri ale lui C. Negruzzi printre cari cităm pe »Alexandru Lăpuşneanu«, »Sobieski şi Polonii«, »Cum a învăţat româneşte«, etc., — lucruri cu cari literatura română se poate cu drept cuvânt făli. Limba curată şi armonioasă, subiectele pline de interes şi mai ales patriotizmul cald şi luminat, care respiră din toate bucăţile adunate în volumul de faţă, fac din acest volum o carte nepreţuită, vrednică de a fi pusă în mâna tuturor şi mai ales a tinerimei şcolare. Pentru înţelegerea deplină a limbei autorului, d. **P. V. Haneş**, sub a căruia îngrijire s'a tipărit volumul, a însoţit textul de numeroase note explicative.

Preţul volumului **60 Bani**.

De vânzare la librăria Gazetei.

Inştiinţare.

Se aduce la cunoştinţa onoratului public român, că cursurile »şcoalei pentru economia şi industria de casă« se încep în 15 Septemvrie n.

Şcoala are o secţiune economică şi una industrială.

I. *Instrucţiunea secţiunii economice* (instructoară doamna Iulia Dancăş) cuprinde: *a*) învăţământ practic: pregătirea bucatelor şi a pânei; conservarea legumelor şi a poamelor; curăţirea şi ţinerea în ordine a locuinţei; grădinăritul; spălatul, călcatul şi îngrijirea rufelor; confecţionarea rufelor; *b*) învăţământ teoretic: economia de casă, chemia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secţiuni e împărţit în: curs de toamnă dela 15 Septemvrie până la 15 Ianuarie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie şi curs de primăvară dela 15 Aprilie până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinţi sau îngrijitori nu sunt în Sibiiu, au să locuiască în edificiul şcoalei, strada Baier Nr. 1 (edificiul »Albinei«).

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani şi au terminat cel puţin şcoala elementară.

Instrucţia este excluziv în limba română. Se conversează însă şi în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară şi germană, dar numai în pauză şi la masă.

Taxele prescrise sunt: pentru cursul de toamnă au a solvi elevele interne K 200·—, cele externe K 160·—; pentru cursul de iarnă (se primesc numai eleve interne) K 230·—; pentru cursul de primăvară elevele interne K 150·—, cele externe K 120·—. Elevele, cari frecuentează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de iarnă numai K 150·—. Taxele sunt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, $^1/_2$ duzină din rufele necesare, 6 ştergare pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinţi, hainele necesare. Şorţurile pentru bucătărie şi-le vor face elevele înseşi; dar şorţuri pentru casă au să aducă cu sine.

II. *Instrucţiunea secţiunii industriale* (instructoară d-şoara Alexandrina Tieranu), cuprinde: cusut, croit, împletit cu maşina, tors şi ţesut.

Elevele pot fi interne. Cele interne au să solvească pentru întreţinere o taxă lunară de K 50·—, şi didactru lunar de K 10·—, cele externe didactru lunar de K 10·—. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispenzate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat. $^1/_2$ duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinţi, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septemvrie n. şi se termină la 15 Iulie n.

Alte informaţiuni se pot primi dela:

Comitetul

„Reuniunii femeilor române din Sibiiu".

Act de mulţumită.

Cu ocaziunea frumoaselor festivităţi, aranjate din prilejul festivităţii sfinţirei Steagului »Reuniunei Femeilor române din Braşovul-vechiu« s'au făcut următoarele contribuiri marinimoase:

Elena I. Sabadeanu 20 cor., presbitera Maria Ios. Maximilian, presidentă 20 cor.; Elena D. Căpăţină 10 cor., Maria Paraschiv 10 cor.; Maria G. Puiu 10 cor.; Reveica Jaliu 5 cor.; Marina I. Balea 5 cor.; Maria D. Grecu 6 cor.; Reveica Puiu 5 cor.; Ana Marica 10 cor.; Ana Şerban 5 cor.; Floarea Coleşa 5 cor.; Dobra Oprea 5 cor.; Maria Voicu 5 cor.; Maria Balea 3 cor.; Maria Sârbu 2 cor.; Ana Cârstea 2 cor.; Maria Sibian 2 cor.; Elena Florea 1 cor.; Maria Florea 1 cor.; Elena Duşa 1 cor.; Maria Răchier 1 cor.; Bucura Prişcu 1 cor.; Paraschiva Puiu 1 cor.; Elena Toma 1 cor.; Marina Vlădărean 1 cor.; Elena Moldovan 1 cor.; Ecaterina G. Toma 1 cor.; Paraschiva N. Negură 1 cor.; Maria Şerban 1 cor.; Paraschiva Cati 1 cor.; Floarea Rusu 1 cor.; Maria Puiu 1 cor.; Paraschiva Aldea 1 cor.; Maria Sibian 1 cor.; Elena Cojocar 1 cor.; Maria Râşnovean 1 cor.; Maria Glimbăşan 80 bani; Elena Foril 80 bani; Ana Florea 80 bani; Ana Prişcu 40 bani; Maria Negură 40 bani; Elena Negură 60 bani; Ana Florea 40 bani; Elena Tampa 50 bani; Ana Sibian 50 bani; Elena Vlădărean 40 bani. La olaltă s'au încassat *153.60 coroane*.

»Steagul« a costat în total 684 coroane, iar neputându-să colecta suma corăspunzătoare, comitetul Reuniunei a decis cu unanimitate în şedinţa ţinută în Dumineca trecută (5 Iulie st. n. a. c.) ridicarea sumei, de 657 coroane dela fondul Reuniunei pentru achitarea cheltuelilor.

Comitetul »Reuniunei Femeilor Române«, pentru ajutorarea şi înfrumseţarea bisericei »Sfintei Adormiri« din Braşovul vechiu luând act de mulţămită protocolară exprimând şi pe această cale profundă mulţămită şi recunoştinţă tuturor donatorilor şi sprijinitorilor cari au contribuit şi contribuesc cu bogatele oferte la înaintarea acestei frumoase reuniuni precum şi la acoperirea cheltuelilor cu ocaziunea înfiinţării »Steagului«.

Cu această ocaziune Comitetul roagă pe toţi donatorii, binevoitorii şi sprijinitorii să binevoiască a păstra şi pe viitor acelaşi interes pentru prosperarea reuniunilor noastre româneşti, cari tind la îmbunătăţirea soartei poporului nostru şi a instituţiunilor noastre româneşti.

Braşov, în Iulie n. 1908.

Pentru comitetul reuniunei:

Maria Ios. Maximilian, presid. reun. *Elena D. Căpăţină*, cassiera reun.

Dumitru Jaliu, secretar.

Producţiuni şi Petreceri.

Curatoratul bisericii greco-catolice din Reghinul-săsesc. Invită la petrecerea de vară ce va aranja-o Luni, la 10 August n. a. c. în pavilonul din parcul oraşului Reghin. preţul întrării: de persoană 2 cor. — de familie până la 3 membri 4 cor. — peste 3 membri 5 cor. Venitul curat e menit Instituţiunilor româneşti de sub conducerea acelui cutatorat. Inceputul precis la 8 oare sara. Stimatele dame sunt rugate a preferi costumul naţonal românesc. In pauză distracţie deosebită.

Junimea studioasă din Făgărău şi jur vă învită la: petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă în 19 Iulie st. n. 1808 în şcoala gr. cat. din Făgărău. Preţul întrărei: de persoană: 1 cor. 20 fill. de familie 3 cor. Suprasolvirile marinimoase să vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat e distinat în favorul bisericei din loc.

Inteligința română din Releag și jur învită la Petrecerea de vară cu dans ce va aranja la 19 Iuliu n. 1908. (Dumineca după S Petru) in spațioasa sală a școalei române din Releag. Începutul la 7½ oare sara. Prețul intrărei: de persoană 1 cor. 60 fileri. Venitul curat este destinat în favorul bisericei gr. cat. din loc. În pausă se va juca jocul istoric Călușierul și Băsuta de 12 studenți năsăudeni. Cină comună. Doamnele sunt rugate a se presenta în toalete simple s'au în costum național. Comitetul aranjator: President: Ioan Oltean preot. Vicepreședinți: Ștefan Bușiția preot. Constantin Iuga preot. Cassar: Ioan Sonea preot. Controlor: Gregoriu Ciunterei preot.

Glume.

Un cărăuș din Pesta avea un cal bătrân, mai de-o etate cu stăpânul său, cu care el își câștiga pânea de toate zilele, cărând cu el pită prin oraș; pe cal îl chema Blondin. Acest cărăuș era om glumeț, dar și pentru calul lui cu un nume atât de romantic, — pe care nume și la moștenit dela un elefant leneș din circul lui Sidoli. Trecătorilor le plăcea mult să se mânce în vorbe cu cărăușul.

Intr'o zi când cărăușul sta înaintea unei prăvălii și își descărca pita, trec doi universitari pe lângă el, dintre cari unul era atât de bătrân, încât deabea își mai aducea aminte de timpul când s'a înscris la universitate. Acesta întrebă în glumă pe cărăuș. »Ce mai face Blondin, Ianoș bacsi?« »Ce să facă, domnișorule— îi răspunse cărăușul, »e sănătos, dar nu știu cum, că de vre-o câteva zile e tot îngândurat, mi se pare că are de gând să depună examenul înaintea d-tale. Iuristul la acest răspuns îndesat n'a mai zis nimic, ci s'a c'am mai dus.

*

— Dar acum cine e la voi vaivodă măi țigane? — întrebă un român pe un țigan.

D'apoi cine să fie — ajute-ți Dumnezeu nenicule — e Filaton, feciorul lui Ciucurel.

Da acela e om deștept? întrebă românul.

Cum să nu fie deștept, ajute-ți Precesta, că doar la cătănie a fost trâmbițaș.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 Iulie. In numărul de azi „P. Lloyd" se ocupă cu întrevederea ce urmează a avea loc în 19 l. c. între primul-ministrul al României, d. Dimitrie Sturdza, și baronul Aerenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei. D-l D. Sturdza în călătorie sa spre Karlsbad, sosește mâne la Viena pentru a avea o conferință politică cu baronul de Aerenthal. „E sigur — scrie „Pester Lloyd" — că de astădată baronul Aerenthal nu va avea de conferit cu d. Sturdza asupra cestiilor interne din România, ci se vor discuta alte două cestiuni cari prezintă mare însemnătate pentru Austro-Ungaria și anume: *convenția comercială și problema Macedoniei*".

Praga, 17 Iulie. La conferința panslavistă a fost depusă o moțiune prin care se cere publicarea la Petersburg a unui ziar în felul revistei „Athenaeum" conținând în toate limbile slave o scurtă critică a tuturor cestiunilor slave literare, științifice și artistice; să se înființeze în toate țările neslave birouri spre a veni în ajutor slavilor, cari caută de lucru. Conferența a primit propunerea ca să se organiseze o expozițiune panslavistă la Moscva în 1911, spre a arăta tuturor puterilor progresul cultural realizat de către slavi în toate privințele. O rezoluție a fost de asemenea adoptată declarând că datoria principală a tuturor bărbaților și femeilor slave este progresul cultural al popoarelor slave. Aceasta acțiune ar trebui organizată în fie-care stat slav spre a favoriza organizarea congresului lucrătorilor slavi și răspândirea limbilor slave.

Petersburg. 17 Iulie. In orașul Tebris (Persia) continuă bombardarea. Intr'o parte a orașului revoluționarii au depus armele și jură credință șahului, în cealaltă parte însă continuă bombardarea. Resid-Han a dat ordin armatei și poliției să încunjure orașul de ambele părți. Din cauza aceasta nimeni nu poate intra și nimeni nu poate eși din Tebris. Nici caravanele nu se pot apropia. Fostul guvernator al Tebrisului îmbrăcat în haine civile, s'a refugiat în munții Caucazului. Noul guvernator, cu o excortă de 300 soldați, s'a dus să-și ia în primire postul.

New-York, 17 Iulie. După știri sosite din Washington, autoritățile militare de acolo se ocupă cu ideia de a propune congresului deschiderea unui credit pentru construirea unei flote de baloane dirigiabile, după sistemul balonului contelui Zeppelin. Dacă se va admite această propunere, se vor înființa mai multe stațiuni de boloane dirigeabile pentru apărarea țărmului american, mai ales a țărmurilor atlantice și pacifice. Se crede că în timpul cel mai scurt va fi gata primul balon, care va avea numele de „Crucișătorul aerului."

Cugetări.

Mersul omenirei spre bine nu se săvârșește de tirani ci de martiri.

Idealul nu e supranatural. Din contră, idealul este tot ce poate fi mai natural și mai sigur pentru om. In geometrie idealul este linia dreaptă și cercul ale cărui raze sunt toate egale; în știință este adevărul pur; în morală virtutea desăvârșită.

Rațiunea (mintea) nu prescrie nimic, ea luminează.

Tolstoy.

Din aceea, că religiunea creștină nu este unică, nu este o rațiune a crede că ea nu e cea adevărată.

Descoperirile oamenilor merg crescând din secol în secol. Bunătatea și răutatea oamenilor în general rămâne aceeași.

Puterea este regina lumii și nu opinia, însă opinia este aceea care se folosește de putere.

Pascal.

MULTE ȘI DE TOATE.

Din minunile orașului New-York.

In acest oraș lucrează noaptea 250,000 de oameni.

In New-York sunt 132 prăvălii-bazare mari — cu 10.000 vânzători.

Biblioteca orașului are 2.000,000 de cărți și e cea mai mare și mai frumoasă zidire din oraș.

In metropolă se naște câte un copil la fiecare 4 minute, iar moartea răpește câte unu la fiecare 7 minute.

In New-York se bea câte 476 milioane de litri de apă pe zi. Câtă bere nu se ține socoteală!..

La 1885 au fost numai 28 milionari, iar acum sunt peste 2000.

In fiecare an 45,000 de perechi își jură credință eternă, câți nu și țin cuvântul, Dumnezeu stie.

In New-York sunt 112 teatre, 2 opere în ele intră 110,000 de persoane. Când vreai să te duci la teatru, trebue să te pregătești cu bilete mai de vreme.

Casa orașului dă câte 250 coroane pe an la fiecare orb și face acest lucru de mai mulți ani.

Sunt 3000 de străzi pavate în New-York și 2900 de oameni le mătură în fiecare zi.

The Syndicate Buiding — o casă mare și spațioasă — are 5500 chiriași, în ea intră și ese zilnic 50,000 de oameni.

Hotelurile sunt ocupate zilnic de 250.000 pe pasageri și valoarea hotelurilor întrece suma de 80 de milioane de dolari.

In acest oraș se tipărește mai mult ca în orice oraș din lume, și deci nu e mirare că sunt 35,000 tipografi și culegători.

Are 200,000 de telefoane, 8500 de d-șoare funcționare, care trebue să răspundă la 2.000.000 de chemări pe zi.

Astă iarnă Dumnezeu a avut de lucru și a trimes asupra acestui blagoslovit oraș o zăpadă mare. Ca să se scape lumea de ea, s'a pus la lucru 17.000 de oameni, cari au primit rotunda sumă de 5 milioane dolari.

În acest orășel sînt 80.000 de advocați. 5000 de artiști, 3000 de artiste, 6000 de actori, 10.000 de muzicanți, 15,000 de stenografi. 6.900 vinzători și vinzătoare, 1900 moșieri, 1600 directori de pompe funebre și 852 femei cari bărbieresc bărbații.

In școli sunt 720.000 de copii cu 12.000 de profesori și profesoare. Sunt 11 gimnazii cu 1236 instructori.

Senatorul Wm. A. Clark din Montana și-a isprăvit palatul de reședință de iarnă. E cea mai frumoasă din toate casele private, ce s'au văzut vreodată Are 121 odăi și 20 de băi turcești.

In grădina orașului vin vara zilnic câte 50.000 oameni.

Țiganul cere dar dela Dumnezeu.

(Anecdotă).

Când cioara cânta 'npar: »cà«!
Dada încă să sculă
Pipa 'n gură o luă
Barba neagră neteză
Mustăcioara răsucea
Și părul creț scărpină
Scărpina că mi'l mâncă;
La ușa cortului stă
Și la soare căută,
Căuta că să sulă
Și mațele-i ghioràià.
Un Român pe drum trecea;
Băț în mână, traistă 'n spate.
»Io cătrău mergi măi fârtate?«
»Eu mă duc la Dumnezeu
Ca să-i spun amarul meu,
Și să'l rog de darul său
Să mă scape din cel rău«.
Zice Românul mergând
Și din pipă fumegând,
»Ascultă măi Românaș
Mustața mâncație-aș
Dac' mergi la Dumnezeu
Spune-i și năcazul meu;
Să-mi ajute dac' o vrea
Dacă o vrea și de-o putea.
Că n'am făr' ăst straiu sdrănțos
Care 'l vezi aicea jos.«
»Bine cioră-mi e de ajuns«.
De seară-ți aduc răspuns«.

Românul la Dumnezeu
Își ridică glasul său:
»Dumnezeule prea sfinte
Și al nostru bun părinte
Te rog cu lacrămi ferbinte
Să-ți aduci de noi aminte,
Că dările-o crescut tare
Bucate nu-'s pe hotare
Făr' foame și lipsă mare,
Dare plătim și pe graiu,
Pentru gură nu-i mălaiu
Făr' lobode și susaiu[1])
Numai voia ta cea mare
Poate să ne dea scăpare
Și mă rog cu aplecare
Să aibi de mine 'ndurare«.
»Dute acasă om cinstit
Că de minti ești mâlit«
A zis Domnul prea mărit
Românului umilit. —

Românașul la plecare
Zice tatălui prea mare:
»Doamne mă rog de ertare,
Lângă sat la podul mare
Este o lae lângă vale
Ce cârpește vr'o căldare
Și face la spoitoare
Și fură ce-i vine 'n mână
De-ar sta închis un an și-o lună;
Dada îmi eși în cale
Și zicea din gura mare
Ca să'ș spun Sfinții Tale,
Că de vreai și dacă poți
Din sărăcie să'l scoți,
C'are numa'n straiu, zdrănțos
Năcovală ș'un baros
Și foiul cel unsuros«.
»Spune-i Dadi de la pod
Că și straiu 'l iau din cort!«
Zice tatăl cel prea bun,
Românul plecă la drum.
Și colea 'n sfințit de soare
Ajunse la podul mare;
Purdeii 'n pelle goale
Cu mânile 'n buzunare;
Dada cârpăcea-o căldare
Și de bucurie mare
Ese la Român în cale.
»Ce-mi aduci frate Român
Dela Dumnezeu cel bun
Ori vr'o pipă de tutun?«
»Ce să-ți aduc măi fârtate
Făr' noroc și sănătate,
S'a zis Domnul mânios
Că și straiul cel zdrănțos
Are să ți'l ia din cort
Ca să rămâi gol de tot«,
Zice Românul glumind
Foc la pipă scăpărând.
»Ce spui tu măi Românică
Tu crezi că mie mi frică?
Că Dumnezeu o să-mi ia
Acest straiu din mâna mea!
Asta nu să va 'ntâmplă
Până Dada sus va stà,
Că mai bine 'l ard în foc
Dar' de straiu n'are noroc«.
Și până să bați în pălmi
Prin sberete și sudălmi
Era focul ațâțat
Și straiul 'l aruncat,
Și cu cleștele 'l sucește
Pân'ce focu'l mistuește.
»Așa vezi acum fârtate
Să'l mai ia dacă'l mai poate!«
Și așa s'au întîmplat
Cum Domnul au cuvântat.
La noi în sat în strada mare
Mi-aduc aminte de-o căsuță
Bătrână dar' din lemn tare,
La stradă numa'o ferestruță;
Un polmod lângă pârete
Ce servea p ntru ședere
Nevestelor și la fete
Ce torceau sara la stele.
Odată pe la blagovește
Bătrâna casă i dărîmată
Peatră, var se grămădește
Și'n locu-i se ridică altă;
Și azi se vede o casă noauă
Ce e cu țiglă coperită
Ferești în loc de una's doauă
Și e curată și spoită,
Lumea toată stă ca mută;
De unde omul cel sărman
În o vreme așa scurtă
Adunară atâta ban?
Doi oameni la plug pornește
Și când treceau pe la Țigani,
Unul altuia șoptește:
»Cătănițu-o găsit bani«.

Orșova în 19 Iunie 1908.

Ioan Cârlan

[1]) plante care se cultivă fără osteneală prin grădinile Românilor mai ales prin Ticușul rom.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Mai multora. Mulțumitele publice și alte rapoarte, ce le-am primit, se vor publica în numerii viitori.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Iulie v. nu și-au reinoit încă abonamentul, să binevoiască a-l reinoi neamânat, ca să nu li-se întrerupă espedarea ziarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Pericolul de vară pentru copilul de vârstă mică. Un număr mare de procente al tuturor cazurilor de moarte la copii de vârstă mică se deduce dela bolile de vară. Cea mai periculoasă boală e dierea, catarul de maț care doboară copilul în decurs de puține zile.

Catarul de maț se iscă mai cu seamă prin bacteriile din laptele de vacă cari la

temparaturi de vară se înmulțesc foarte repede și discompun laptele. Laptele de vaci nu e numai atunci periculos pentru copil când a îndurat deja schimbări vizibile, și să fie deci exclus vara din hrana copilului de vârstă mică.

Unica formă acceptabilă, sub care laptele de vară se poate da copilului de vârstă mică, este, ca acesta să i-se dea cu substanțe neutralizătoare, nutritoare și ușor de mistuit, precum există pretutindeni binecunoscuta *făină lactată Nestle care conține mult lapte.*

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spiriutală. **E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt.** Trebue să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebue să fie cine-va căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebue să ne adresăm unui astfel dě medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vietei sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, **atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.**

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10)**, unde pe lângă discreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieței sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se elibereză de materiile de bolă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiunilor dilnice **dr. PALOCZ** vindecă deja de anî de dile repede și radical **cu metodul său propriu de vindecare**, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, *boalele de țeve, bășică, nervi și șira spinărei, începutul și de confusie a minței, urmările onanieirei ale sifilisului, erecțiunile de paimă, slăbirea puterei bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeești.* **Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată.** In ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 óre a. m. până la 5 óre p. m., (Dumineca până la 12 óre a. m.)

Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic de spital specialist. Budapesta, VII., Rákóczi-út 10[1]

Avis!

O copilă de 10 ani, care se prepară în particular pentru clasa I gimnazială în limba germană pentru anul școlar viitor, caută 2—3 colege.

Informații mai de aproape se pot lua dela Doamna **Ida Servatius** Strada Porți Nr. 60.

237,1—3.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

30,000 cor. Garanție pentru curățenie.

În bucătărie și casă

se spală tot ce se poate curății și spăla numai cu

Săpunul Cerb a lui Schicht

Este resultatul numai unui studiu de ani îndelungați și conștiențios. Are putere extraordinară de curățit la spălat. Este curat și fără ingrediențe stricăcioase. Fără teamă poate deci fi folosit la ori-ce spălat și curățire, și chiar acolo unde săpunul obiciuit nu folosește, sau reclamă o deosebită îngrijire.

Concurs.

„Cassa de împrumut ca însoțire în Bicaz“ prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului de director esec. — contabil și a postului de cassar, cari posturi pe lângă abzicere de 3 luni să completează pe ciclul până la finea anului 1910.

Salarul anual al directorului-contabil este de 2000 cor., iar a cassarului 600 cor.

Nou alesul dir.-contabil trebue să depună o cauțiune de cor. 2000, iar cassarul cor. 1000.

Concursele instruate cu documente, care să dovedească dexteritatea recerută și posederea și a limbei maghiare în scris și vorbit, sunt a se înainta direcțiunii institutului până în 28 crt.

Bicaz, 6 Iulie 1908.

23',1—1. **Direcțiunea**

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 17 Iulie 1908

Mesura său greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	Valuta în fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
"	Grâu mijlociu . . .	20	—
"	Grâu mai slab . . .	19	—
"	Grâu amestecat . .	14	—
"	Secară frumósă. . .	13	—
"	Sěcară mijlocia. . .	12	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu. . . .	8	—
"	Ověs frumos. . . .	7	50
"	Ověs mijlociu . . .	7	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	14	—
"	Mazăre.	13	—
"	Linte	26	—
"	Fasole	10	—
"	Sěmênță de in . . .	20	—
"	Sěmênță de cânepă .	15	—
"	Cartofî.	2	—
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
"	Carne de porc . . .	1	20
"	Carne de berbece. .	—	96
100 kil.	Sěu de vită prospět .	42	—
"	Sěu de vită topit . .	60	—

Încălțăminte de tat felne

GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copii

Papuci albi de atlas. **Papuci** albi **Papuci** de dans. **Papuci** de gimnastică **Papuci** călduroși **Papuci** de postav.

Cisme de lucru. **Cisme** Halina. **Cisme** de vânat. **Cisme** de călărit. **Gamasse. Galoci.**

Ghete cu șinoare. **Ghete** cu nasturi. **Ghete** cu zug. **Ghete** de voiajiu. **Pantofi** de casă

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.

Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis à-vis de Cafeneaua Transilvania).

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAS

La suferințe de rinichi și beșica. Superióra oricărei ape minerale.

PLĂCUTĂ, PUȚIN ACRIȘORĂ, FĂRĂ FIER, CONȚINE MULT ACID CARBONIC.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferințe de rinichi, beșică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația isvoarelor:

Direcția băilor MUSCHONG în Buziaș.

A apărut:

Compoziții românești de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărtișor.
Spune mândr'adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojrna.
Măzărica.
Ardeleana (ca în Bănat) I.
Pe picior.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca în Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Invârtita I.
De doi,
Ardeleana III.
Brâu II,

CAIETUL III.

Brâu III.
Hațegana
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Invârtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brâu IV.

Prețul unui caiet: cor 4.— fr. 5.—

Serata etnografică, caietul I. Preludiu și hora (piano solo) cor. 2.— fr. 2.50

Caietul II. și IV. epuizate.

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria archidiecezană Sibiiu (Nagyszeben).

(215,3—5.)

GEORGE BUCĂ.

CROITOR DE BĂRBAȚI,

Brașov, Strada orfanilor Nr. 7.

Recomandă On. public atelierul său de croitorie bărbătească pentru **confecționarea de haine bărbătești** după ultima modă, cum și **uniforme pentru Studenți.**

Asemenea se află în prăvălia mea un asortiment bogat

de stofe moderne prima calitate

cu desemnuri moderne.

Cu o praxă de mai mulți ani în branșa aceasta pe piața Brașovului sunt în stare a satisface cerințelor celor mai pretențioase, atât în croială modernă și lucrare solidă.

Apelând la sprijinul On. public semnez

Cu toată stima

George Bucă.

(141,10—20.)

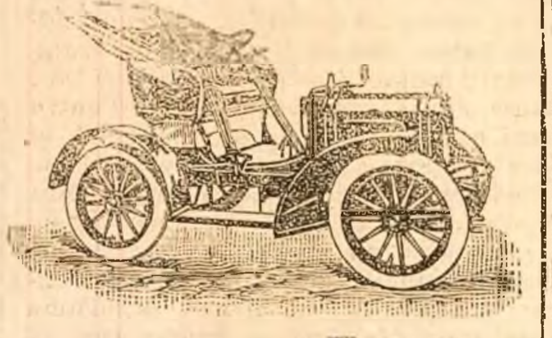
ANUNCIURI

(inserțiunĭ și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicări unui anunciu mai mult se odată se face scădĕmênt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10** fileri se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la **Eremias Nepoții.**